

Rektor

Dato
23.06.2015Referanse
2014/21625-JIR
2015/10649-JIR

Notat

Til: -Fakultetene

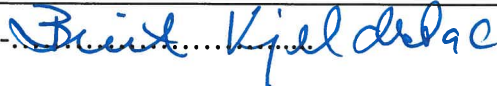

Kopi til: -Forvaltningsutvalgene FUS og FUL, Utv.utv., Studenttinget, SA-seksjonene, -Øk.stab

---

Fra: -Rektor Gunnar Bovim -Prorektor for utdanning Berit J. Kjelstad

---

Signatur: -.....

UTVIKLING AV STUDIEPORTEFØLJEN:

- 1) S-18/15; Utvikling av studieporteføljen – endringer 2016/2017.
- 2) Implementering av internasjonal handlingsplan/IHP 2014-2017.

1) Styret gjorde 17. juni 2015 følgende vedtak i S-sak 18/15; Utvikling av studieporteføljen:
«Styret er fornøyd med oppfølgingen av Styrets signaler gitt i S-sak 18/14, og ber Rektor følge ytterligere opp utviklingen av studieporteføljen i samsvar med de hovedtrekk som skisseres i Rektors notat Utvikling av studieporteføljen av 05.06.2015.»

Rektors styrenotat (av 05.06.2015) med bakgrunn og vurderinger (inkl. lenker/vedlegg) tilhørende S-sak 18/15 følger vedlagt og finnes også her; <http://www.ntnu.no/adm/styret/saker>.

Fakultetenes endelige forslag til endringer (nedleggelse/oppsettelse/sammenslåinger) i studieporteføljen fra og med studieåret 2016/17 sendes **i ePhorte-saksnr. 2015/10649-JIR innen 25. september 2015** med henblikk på styrebehandling 22. oktober 2015.

Vi viser for øvrig til pågående kommunikasjon om aktuelle fakultetsvise møter i august/september 2015 når det gjelder de konkrete endringsforslag som er under vurdering.

Vi ber om at Rektors vedlagte, oppdaterte kravspesifikasjon av juni 2015 blir benyttet og fylt ut fullt ut ved innsending av de endelige nye programforslag. Vi ber også om at vedlagte tabell oppdateres/fylles ut og legges ved innsendingene per 25/9-2015.

I løpet av høstsemestret 2015 vil for øvrig opplegget for en felles prosess innenfor den nye fusjonerte institusjonen med sikte på en felles styresak i 2016 med henblikk på studieåret 2017/18 bli fastsatt i

---

Postadresse 7491 Trondheim	Org.nr. 974 767 880 E-post: postmottak@adm.ntnu.no http://www.ntnu.no/administrasjon	Besøksadresse Hovedbygget Høgskoleringen 1 Gløshaugen	Telefon + 47 73 59 80 11 Telefaks + 47 73 59 80 90	Saksbehandler Jon Inge Resell Tlf: + 47 73595259
--------------------------------------	--	---	---	---

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlerenheten ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

samarbeid med de øvrige fusjonsinstitusjonene. En sentral del av dette utviklingsarbeidet vil være utarbeidelsen og fastsettelsen av en revidert og felles kravspesifikasjon.

Ved denne innsendingen per 25/9-2015 vil også resultatet av de 2 søknadsdeltakelsene som NTNU er involvert i ved årets søknadsrunde for Erasmus Mundus Joint Master Degrees under Erasmus+ være avklart, slik at vi ber om at de fakultetet som det vil være aktuelt for sender inn fullt utfylt kravspesifikasjon for slikt eventuelt innvilget program som skal iverksettes fra og med studieåret 2016/17; jfr. Rektor-vedtak av 20/2-2015; jp.dok. nr. 9 i ePhorte-saksnr. 2014/21625-JIR. Vi kjenner videre til at også 3 av de totalt 13 søknadsdeltakelsene om Strategic Partnerships under Erasmus+ som NTNU deltar i ved årets søknadsrunde inkluderer planer om en mulig Joint Master's Degree på sikt.

Vi viser videre til Nordic Master Programme-/NMP-utlysningen av midler 2015 med intern søknadsfrist til Internasjonal seksjon (IS) ved Studieveilingen innen 1/9-2015 og ekstern frist 16/9-2015; jfr. jp.dok. nr. 2 av 17/3-2015 i ePhorte-saksnr. 2015/5,474-MOE. Det er gjennom denne ordningen med midler fra Nordisk Ministerråd - og som nå er gjort til en permanent ordning - at både våre Nordic-Five-Tech-/N5T-program og andre nordiske samarbeidsprogram får sine eksterne midler. Ingen fakulteter meldte ved de foreløpige innmeldingene i vår om at det er noen nye slike NMP- eller N5T-søknadsdeltakelser på gang i høst. Dersom det likevel eventuelt kommer med noen slike ved innsending til IS innen fristen 1/9, ber vi om at disse innrapporteres også i samlemeldingen per 25/9-2015.

Noen av de eksisterende N5T-programmene skal nå fases ut. Vi ber om at også disse innmeldes ved denne oversendingen med bekreftelse av tidspunkt for utfasingen, da dette medfører programnedleggelse.

2) Status på implementeringen av internasjonal handlingsplan/IHP 2014-2017 – utdanningsdelen

Rektor vedtok 28/8-2014 [revidert internasjonal handlingsplan/IHP 2014-2017 for NTNU](#); jfr. jp.dok. nr. 1 i ePhorte-saksnr. 2014/16649-NES.

Internasjonal seksjon (IS) ved Studieveilingen (SA) følger opp utdanningsdelen av denne planen i samarbeid med fakultetene. Vi viser til de mål og tiltak som er skissert i denne planen. I denne sammenheng ber vi om en kort tilbakemelding fra fakultetene om statusen på noen av de sentrale tiltakene i IHP. Dette dreier seg om statusen på tiltakene under utgående og inngående studentmobilitet i IHPs kapittel 2, og om statusen på tiltakene under internasjonalisering av bachelor- og masterutdanningen i IHPs kapittel 3.

Vedlegg:

-S-18/15; Utvikling av studieporteføljen.

-Kravspesifikasjon for etablering av nye bachelor- og masterprogram samt årsstudier;
Versjon av Juni 2015; benyttes ved innsendingene per 25/9-2015.

-Tabell for oppdatering/utfylling ved innsendingene per 25/9-2015.

Notat

Til: -Fakultetene v/ studieeksjonslederne

Kopi til: -

Fra: -Jon Inge Resell
-Hilde Skeie

Signatur: -JIR/sign./ - HSk/sign./

Ad Rektor-notat av 23.06.15 med anført oversendingsfrist 25.09.15

Vi viser til nevnte notat (ePhorte-2015/10649-1) og til de nylige møtene angående denne bestillingen ved en del av fakultetene. Det var vår intensjon å benytte deler av fakultetsforum 07.09.15 til å presisere litt nærmere noen av bestillingene i dette notatet, men det møtet ble som kjent avlyst. **Vi viser derfor til nevnte møteserie ved noen av fakultetene og til telefonrunder** mht konkrete avklaringer omkring en del enkeltprogram m.v. Nedenfor følger en oppsummering og presisering med henblikk på de kommende samlede oversendingene pr. 25/9-2015.

Styret skal 22.10.15 i form av en ordinær S-sak vedta de endelige endringer i studieporteføljen fra og med studieåret 2016/17 for det som gjelder det nåværende NTNUs vedkommende. I det samme styremøtet skal Styret forelegges en O-sak om statusen på NTNUs internasjonale handlingsplan/IHP 2014-2017.

Oppsummert ber vi om at fakultetene oversender følgende i ePhorte-2015/10649 pr. 25.09.15:

-fakultetets endelige forslag til konkrete endringer i studieporteføljen fra og med studieåret 2016/17; opprettelser, nedleggelse, sammenslåinger, m.v., herunder utfylt tabelloppsummering (jfr. vedlagte tabell i ekspedisjonen av 23.06.15), samt fullstendig utfylte kravspesifikasjoner der dette er påkrevd (i hht versjon av juni 2015 vedlagt Rektor-notatet av 23.06.15, og som også forefinnes [her](#))

-fakultetets pågående NMP- og N5T-program; kort statusoversikt som viser når siste opptaks- og siste gjennomføringsår er i hht de respektive samarbeidsavtaler, og kort om fakultetets strategiske vurdering med henblikk på eventuelle ønskede utfasinger vs eventuelle ønskede videreføring når respektive någjeldende avtaleperioder går ut, -har programmet gitt den ønskede merverdi osv.?

Vi anfører i denne sammenheng at det ikke ble innsendt noe nye søknader med NTNU-deltakelse ved høstens NMP-call, der fristene var hht 01.09.15 internt til Internasjonal Seksjon, og 15.09.15 eksternt.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post:	Hovedbygget	+ 47 73 59 52 00	Jon Inge Resell
	http://www.ntnu.no/studieavd	Høgskoleringen 1	Telefaks	Hilde Skeie
		Gløshaugen	+ 47	Tlf: + 47 73595259

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlende enhet ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

-fakultetets tilsvarende korte statusrapport og korte vurdering mht pågående Erasmus Mundus Joint Master Degrees;

her er det jo nå klart at EMECS/Embedded Computing Systems-masterprogrammet ved IME i samarbeid med Kaiserslautern (fortsatt koordinatorinstitusjon) og Southampton videreføres for en ny avtaleperiode; dvs. med 3 nye opptak fra og med H-2016, slik at ved denne er det jo for tidlig med en vurdering av situasjonen etter utløpet av den nye avtaleperioden.

Vedrørende hovedpunkt 2 i bestillingen av 23.06.15 angående status på implementeringen av internasjonal handlingsplan/IHP 2014-2017 – utdanningsdelen; så vil oversendingene fra fakultetet her inngå i O-saken om status på implementeringen av hele IHP:

Internasjonal seksjon utarbeider oppdaterte oversikter over antall utreisende og innreisende utvekslingsstudenter ved NTNU, og med vurderinger av tallene.

Internasjonal seksjon vil også statistikk og oversikter. Blant annet når det gjelder Erasmus+ angående Strategiske Partnerskap og Erasmus Mundus med oversikt over antall søknader nasjonalt og lokalt og med oversikt over hvor mange som fikk gjennomslag totalt, nasjonalt og institusjonelt.

I tilknytning til Internasjonal seksjons arbeid med disse oppgavene ber vi om noen spesifikke oversendelser fra fakultetene med hensyn til status på utdanningsdelen av IHP.

Vi viser til de anførte tiltakene på IHPs side 11 under del 2 om internasjonal mobilitet og utgående og innkommende studentmobilitet.

Vi innser at alle fakulteter ikke kan melde tilbake på alle tiltakene, og at man lokalt har valgt ut noen hovedområder. Vi ber likevel om tilbakemelding på følgende:

-har alle studieprogram ved fakultetet ett identifisert semester eller år i studieløpet der det er spesielt tilrettelagt for internasjonal studentutveksling? Vi viser her til Internasjonal seksjons samarbeid med fakultetene omkring dette.

-og i hvor stor grad er dette knyttet til samarbeidsavtaler?

-hva er status og planer ved de studieprogram der ovenfornevnte eventuelt ikke er på plass ennå?

Vi viser til de anførte tiltakene på IHPs side 14 under del 3 om internasjonalisering av bachelor- og masterutdanningen.

-reflekteres globale utfordringer i læringsmålet til alle studieprogram ved fakultetet?

-og i hvor stor grad oppnås det forventende læringsutbyttet om globale utfordringer i programmene?

-hvordan utnytter fakultetet mangfoldet blant studenter og undervisere i undervisningen?

-hvilken type eventuelle sentrale tiltak ønsker fakultetet med henblikk på en slik måloppnåelse?

Notat

Til: Jon Inge Resell

Kopi til:

Fra: Fakultet for arkitektur og billedkunst

Utvikling av studieporteføljen ved AB-fakultetet

Utvikling av studieporteføljen ved AB-fakultetet

Hovedpunkt 1:

Forslag om opprettelse av nytt erfaringsbasert Masterprogram i kunstproduksjon.

1) Strategisamsvar og profil

Fakultetets «strategiske kompass» angir retningene **Form – Klima – Gjennomslagskraft**.

Det foreslåtte studiet er utviklet i samsvar med målet om å gjenreise estetisk autoritet i samfunnet (Form) – ved å tilpasse, styrke og profesjonalisere den kunstneriske verkproduksjonens produksjonsprosesser, materialvalg og kontekstualisering (økt gjennomslagskraft).

Programmet er tett knyttet til fakultetets egen faglige satsing "kunst og kultur som samfunnsbærer" og vektlegger bedre forståelse for og styrke til det estetiske og kulturelle bidraget til demokrati og samfunnsutvikling.

Studiet vil slik også bidra direkte og indirekte til en bredere forståelse og utvikling av sosial og kulturell bærekraft som inngår i grunnlaget for TSOen "bærekraftig samfunnsutvikling".

Det er også klare forbindelser til vår satsing «Helsefremmende arkitektur og omgivelser»

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: fak-adm@ab.ntnu.no http://www.ntnu.no	Alfred Getz vei 3	+47 73 55 02 75 Telefaks +47 73 59 50 94	Maja Todoroska Tlf: +47

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Programmet vil dra nytte av NTNUs tverrfaglighet, hovedprofil og bredde ved å utnytte NTNU kompetanse innen arealplanlegging og regelverk, prosessplanlegging, prosjektstyring, kulturgeografi, demokrati og offentlighet, materialteknologi, produksjonsprosesser, mm

Programmet følger også opp en strategi der vi søker å knytte våre mastergrader tettere opp mot bachelorprogram for å sikre et tett samspill mellom disiplin og yrkesrelatert basiskompetanse på den ene siden og instrumentell spesialkompetanse, forskning og nyutvikling på den andre.

2) Forventet læringsutbytte – samfunnsrelevans, etikk og internasjonalisering

Offentlig kunst er et spesielt satsningsområde i Norge. KORO (som er statens fagorgan for kunst i offentlige rom) har så langt hatt et register av kunstkonsulenter (hovedsakelig kunstnere) som går inn når det er et offentlig kunstprosjekt i Norge. De skal komme med forslag til kunstnere og/ eller lede konkurranser i samarbeid med brukerrepresentanter og oppdragsgivere. I større prosjekter ønsker nå å gå over til et system med kuratorer som står for utvelgelsen, og hvor en kunstprodusent leder selve produksjonen av verket. Slik som systemet har fungert til nå har konsulentene stort sett stått for utvelgelsen, mens kunstnerne har stått ganske alene, uten støtte i produksjonen. Ved denne omleggingen vil det være et stort behov for kunstprodusenter.

KORO vil arrangere et to dagers seminar i november hos KIT for å kartlegge og diskutere viktige faktorer som vil være med å styrke den nye prosjektlederrollen i Kunst i offentlige rom.

Mastergraden skal gi sammensatt kompetanse som kan omfatte elementer av arkitektur, prosjektering, byplanlegging, stedsanalyse, kunstnerisk prosjektutforming, offentlig kommunikasjon og formidling.

Utviklingen av dette som et kompetansefelt vil styrke kunstens uttrykksregister, mulighetsfelt og utsagnskraft i det offentlige rommet – både gjennom utviklingen av nye yrkesroller og av kunstneres eget kompetansefelt.

Emnene i studiet vil ta utgangspunkt i reelle prosjektoppgaver basert på samlinger og individuell prosjektarbeid mellom samlingene. Ved at studentene må etablere et myndiggjort og ansvarlig forhold til reelle samarbeidspartnere vil etiske problemstillinger hele tiden måtte være i fokus. I samlingene vil mentorer og medstudenter gjennom dialog og refleksjon sikre at erfaringene blir satt inn i en bredere samfunnsmessig, etisk og faglig kontekst.

Eksisterende emner vil ikke bli gjenbrukt i sin nåværende form. Arbeidsformen vil sikre at relevante fagmiljø ved NTNU kan trekkes inn der dette er relevant.

3) Markedsvurdering - rekrutteringsgrunnlag og arbeidsmarked

Per i dag finnes ingen spesialisert utdanning rettet mot konsulent/produsent i offentlig kunst.

Offentlig kunst er kanskje det største økonomiske området innenfor norsk samtidskunst og et område som gjennomgår forandring og profesjonalisering. Det er i tillegg et arbeidsområde som både oppdragsgivere og kunstnere i økende grad går inn i.

KORO ønsker at KHiO (Kunsthøgskolen i Oslo), KHiB (Kunsthøgskolen i Bergen) og NTNU/KiT skal ta forskjellige roller i utviklingen av Kunst i offentlig rom i Norge. De vil at KHiO tar kunstnerrollen, KHiB tar kuratorrollen og KiT tar produsentrollen.

Produsentrollen er en ny rolle det har oppstått et klart behov for å fylle. Den erstatter den tidligere konsulentrollen som nå avvikles. Tidligere var det KORO som ansatte konsulenter. Produsentene vil bli ansatt av kommuner og fylkeskommuner.

Produsentenes rolle vil bli mer profesjonalisert og krevende enn konsulentenes tidligere rolle. Det økende kravet på prosjektlederen skaper et stort behov for å etablere en forberedende plattform både med hensyn til *gjennomføring* og *kunstnerlig intensjon*.

Kunsten er i konstant forandring, og kunstnere vandrer mellom uttrykksformene i mye sterkere grad enn tidligere. For å finne de metodene, tekniske løsningene og materialene som vil realisere kunstverkenes intensjon er behovet for denne utdanningen allerede stor, og den er økende. KORO anslår at behovet er mellom 50 og 100 pr år. I følge KORO's estimat burde det være realistisk å ta opp 15 studenter annethvert år.

Situasjonen i Trondheim er at kommunen ikke finner nok kvalifiserte konsulenter (produsenter) for alle prosjektene lokalt. I strategidokumentet for offentlig kunst i Trondheim er dette uttalt om NTNU sin rolle i dette:

«Strategier og tiltak

Utdanning, forskning og rekruttering er områder som regionen i 2020 har oppnådd følgende:

1. Etablert et utdanningstilbud for prosjektledelse i kunst i offentlige rom
  - a. NTNU tilbyr en helhetlig utdanning som gir både teoretisk og praktisk kompetanse innen kunst i offentlige rom samt fokus på å utvikle flere gode metoder og alternative arbeidsformer. Kurset avsluttes med at studentene får ta del i et reelt prosjekt.
  - b. Trondheim kommune tilbyr alle som har gått kurset oppdrag med å gjennomføre et reelt prosjekt.
2. Økt rekruttering til utdanning og rekruttering av kunstfaglige prosjektledere
  - a. TSSK samarbeider med NTNU om rekruttering av nye kunstfaglige prosjektledere (KiT, media & kunst)
3. Økt forskning på fagfeltet
  - a. NTNU har 2 nye doktorgradsavhandlinger som omhandler kunst i offentlig rom.
  - b. Kommuner tilsluttet strategien tilrettelegger for at forskning på kunstprosjekter i kommunal regi kan gjennomføres»

Det tas sikte på et erfaringsbasert 3-årig studium med opptak annethvert år.

Man tar utgangspunkt i et nasjonalt behov for produksjon av kunst i det offentlige rom. Det er for øyeblikket ingen tilsvarende utdanninger innen billedkunstfeltet internasjonalt. Likevel mener vi at studiet vil få relevans også nasjonalt og internasjonalt for museer og velrennomerte, kommersielle gallerier, hvor det i stigende grad også formidles bestillingsverk (commissions), og hvor behovet for en profesjonell produsent er økende. Vi vil kunne være i forkant av en utvikling hvor behovet er økende.

En mastergrad med fokus på offentlig kunst vil være et godt tilbud for kandidater som har bachelorgrad i bl.a. billedkunst, arkitektur, design og kunsthistorie og som ønsker å spesialisere

seg i prosjektledelse for offentlige kunstprosjekter. Dagens kunstnere ser mer pragmatisk på kunstnerrollen enn tidligere, og ser på alternative måter for å utøve sitt yrke. Produsentrollen (som det er innenfor musikk) vil være interessant, og vil også kunne gi viktige impulser til egen kunstproduksjon.

4) Antall studenter

Det tas sikte på opptak av 15 studenter annethvert år.

Det er i stor grad 1/1 undervisning og 15 studenter har vist seg å være en optimal størrelse på en studentgruppe både på bachelor – og master studiet i denne formen for prosjektarbeid basert på en veksling mellom individuelt prosjektarbeid og samlinger. I motsetning til en undervisning basert på kateterundervisning og enkle øvnger, går effektiviteten ned når en går ut over gruppestørrelser på 15 studenter.

Det vil også dekke etterspørselen på det nåværende tidspunkt. Om etterspørselen viser seg (i tråd med KOROs estimat) å være større vil det i første omgang være aktuelt å øke frekvensen på opptaket.

Læringsmiljø: Studentene vil inngå som naturlig del av studentmiljøet ved KiT - samtidig som de vil representere et større mangfold og slik berike mulighetsfeltet for den enkelte student. Det vil likevel være aktuelt å vurdere årlige opptak for å bedre kontinuiteten innad i studentmiljøet i programmet.

5) Robuste fagmiljø, forskningskobling (kunstnerisk utviklingsarbeid) og tverrfaglighet

Studentene arbeider med reelle prosjekter og undervisningen vil også ta utgangspunkt i lærernes virksomhet. Det vil også være mulig å gå videre i Stipendiatprogrammet for kunstnerisk virksomhet eller en PhD - eksempler er utforskning av nye prosesser, materialer og medier. Programmet forutsetter og understøtter oppbyggingen av et fagmiljø som for KiT vil utgjøre et klarere mellomledd som formidler opp mot andre fagmiljø ved NTNU

Videre kan det tenkes at det legger grunnlaget for en KU/FoU gruppe ved fakultetet som spesialisere seg i utvikling for offentlig kunst.

Studiet er tverrfaglig i sin natur, og det er nettopp muligheten for å utnytte ekspertisen innenfor kunst, prosjektering, materiallære, akustikk, teknologi at både KORO, kommunen og vi har sett det som naturlig at nettopp denne delen av kunstutdanningen legges til KiT og NTNU. Man bruker den kompetansen som finnes i NTNU.

7) Eksterne samarbeidspartnere

Vi har allerede betydningsfulle eksterne partnere med Trondheim Kommune og KORO, som begge to etterlyser et slikt masterprogram. Videre, ser vi gode muligheter for samarbeid med fylkeskommunene i Sør- og Nord Trøndelag, og Nordland, hvor det veletablerte prosjektet Skulpturlandskap Nordland kan ha stor betydning for innholdet i masterprogrammet. At akademiets professor emeritus Maaretta Jaukkuri har ledet prosjektet i Nordland er en klar fordel.

9) Kostnadsberegning og Finansiering

Vi planlegger å starte opp programmet basert på en strategisk bruk av rammetildelingen til fakultetet d\med utgangspunkt i dagens IF-Modell.

De innebærer at vi selv bærer kostnadene til oppstart og studieproduksjon de første årene. Det innebærer videre at vi ikke forutsetter en endring av basistildelingen til fakultetet men kun baserer oss på økt produksjonsbasert tildeling (2 år etter)

Basert på foreslått opptak og studieplan regner vi med utgifter rundt 400.000,- pr semester pr kull. Da alle emner – p.g.a. undervisningsformen – vil være registrert hos oss, gjelder dette også kompensasjon for innleide ressurser fra andre fakultet.

Ved oppstart 2016 får vi da.

Oppstartskostnader	200.000	dekket av interne midler
Undervisning høst 2016	450.000	dekket av interne midler
Undervisning 2017	900.000	dekket av interne midler
Undervisning 2018	1350.000	900.000 dekket av interne midler
Undervisning 2019	900.000	dekket gjennom IFM- produksjonsdel
Undervisning 2020	1800.000	dekket gjennom IFM- produksjonsdel

10) Egenbetaling

Da vi retter oss mot en ikke-betalingsdyktig studentgruppe forutsetter vi ikke egenbetaling. Kun en undervisning basert på studiepoengproduksjon.

11) Krav til Masterprogram

En erfaringsbasert Master på 90 studiepoeng og med en Masteroppgave på 30 Studiepoeng.

12) Studieplan; forventet læringsutbytte og læringsmål, emnebeskrivelser, studentutveksling og internasjonalisering

Master i kunstproduksjon

Læringsutbyttebeskrivelse

Kunnskap

Være i stand til å bruke sin kunnskap på en innovativ måte til å produsere kunstverk av høyeste kvalitet. . Dette inkluderer prosjektering, materiallære, akustikk og teknologi for å kunne gi ideene en kunstnerisk form. Ha avansert kunnskap om relevant internasjonal kunst og kunstteori. Ha grundig kunnskap om de ulike disipliner i kunstfeltet basert på internasjonal kunstpraksis.

Ferdighet

Lære seg materialets betydning i den kunstneriske praksis. Vise evne til å uttrykke nye problemstillinger, og bidra til utviklingen av kunnskap og nye kunstuttrykk. Kunne kjøre prosesser og få en god dialog med utøvende kunstnere for å styrke kunstverkets intensjon.

Generell kompetanse

Ha dyp innsikt i kunstens rolle i samfunnet og kunne ta hensyn til kunstneriske, samfunnsmessige og etiske problemstillinger. Utvikle selvstendige holdninger og kritisk refleksjon i forhold til kunstnerisk produksjon. Styrke dialogen mellom alle interessenter, oppdragsgivere, brukere og den allmenne offentlighet.

Skisse til studieplan

1. semester		
	Kunst og felleskapets rom I	15 Studiepoeng
2. semester		
	Stedsanalyse – arkitektur og plan	7,5 Studiepoeng
	Materialvalg og produksjonsprosess	7,5 Studiepoeng
3. semester		
	Kunst og felleskapets rom II	15 Studiepoeng
4. semester		
	Prosessplanlegging og prosjektstyring	7,5 Studiepoeng
	Tverrfaglig samarbeid, kommunikasjon og formidling	7,5 Studiepoeng
5. semester		
	(Masteroppgave	30 Studiepoeng)
	alternativt	
6. semester		
	Masteroppgave	30 Studiepoeng

Både Læringsutbyttebeskrivelse og emnebeskrivelser vil bli bearbeidet videre som en del av det ordinære studieplanarbeidet ved fakultetet ut over høsten.

Kunstakademiet har en rekke internasjonale samarbeidspartnere med muligheter for å ta enkeltsemester/emner innenfor relevante fagaspekt.

JFR pkt 3 over «Man tar utgangspunkt i et nasjonalt behov for produksjon av kunst i det offentlige rom. Det er for øyeblikket ingen tilsvarende utdanninger innen billedkunstfeltet internasjonalt. Likevel mener vi at studiet vil få relevans også nasjonalt og internasjonalt for museer og velrennomerte, kommersielle gallerier, hvor det i stigende grad også formidles bestillingsverk (commissions), og hvor behovet for en profesjonell produsent er økende. Vi vil kunne være i forkant av en utvikling hvor behovet er økende»

13) Fastsettelse av studieplan

Studieplan vil bli behandlet på vanlig måte ved fakultetet.

14) Nasjonale rammeplaner

Ingen

15) Opptakskrav og rangeringsregler

Bachelor i billedkunst eller tilsvarende og tilstrekkelig dokumentert relevant erfaring i et omfang tilsvarende omtrent 2 år. Rangering foretas av oppnevnt gruppe med grunnlag i innsendte arbeider.

Hovedpunkt 2:**Status på implementeringen av Internasjonal Handlingsplan****Identifisering av et semester egnet for utveksling**

Ikke alle studier har identifisert et spesifikt semester for utveksling. Noen foretrekker spesifikke løsninger rettet mot emnestrukturen ved den enkelte samarbeidsinstitusjon.

Dette vil bli tydeliggjort ytterligere som resultat av årets studieplanarbeid

Alle studier oppmuntrer til utveksling.

Alle program har identifisert prefererte samarbeidspartnere. Det gjenstår et arbeid med å etablere formelle avtaler med disse.

Høstens studieplanarbeid forventes å bringe klarhet

Globale utfordringer

Alle program adresserer globale utfordringer – direkte eller indirekte. Vi har ikke sikret at disse læringsmålene er eksplisitt uttrykt i beskrivelsen av programmene.

Vi kan ikke vise til noen spesifikke målinger av oppnådd læringsutbytte.

Gjennom vår vekt på prosjektarbeid, gruppearbeid, offentlige gjennomganger av studentarbeider, dialog og refleksjon trekkes de fleste av våre studenter inn i en nordisk læringskultur med stor vekt på mangfold og dialog. Vi søker i størst mulig grad å etablere mangekulturelle studentgrupper, tilstrekkelig forankret i den nordiske læringskulturen.

Større forståelse av hvor bredt en må forstå hva et bredt læringsmiljø faktisk er. Og: bedre tilretteleggelse for dette ved innretting av fellesarealer, offentlige arealer, haloffenlige læringsarealer etc. Mindre vekt på «Face to face» som paradigme for læring.

Notat

Til: Jon Inge Resell

Kopi til:

Fra: Fakultet for arkitektur og billedkunst

Utvikling av studieporteføljen ved AB - tilleggsnotat

Øvrige spørsmål

Utsatt forslag om opprettelse av nytt studium:

Masterprogram i fysisk planlegging

Ved forrige innsendelse meldte vi inn ytterligere ett forslag til nytt studieprogram: «et Masterprogram i fysisk planlegging - 5 årig». Forslaget har fremdeles høy aktualitet, men må utvikles og bearbeides videre. Vi vil derfor vente til neste år med å sende forslaget inn.

Status N5T

Ved forrige innsendelse av tilkjenne ga vi at vi planla å redusere vår deltagelse i N5T samarbeidet: «Master in Sustainable Urban Transitions» til å videreføre kun en studieretning.

Etter dette har Rektormøtet i N5T besluttet ikke å fornye konsortieavtalen for masterprogrammet i Urban Transition). Vedtaket innebærer at det siste kullet i programmet begynner høsten 2015. Etter konsortieavtalen er universitetene forpliktet til å la opptatte studenter få fullføre kursene innen 4 år fra de ble tatt opp på programmet. Det var ingen diskusjon om beslutningen. Rektorene fulgte programstyrets anbefaling om å legge ned programmet dersom det ikke ble bevilget ekstra midler til videreføring av det.

Dette er også i overensstemmelse med fakultetets ønsker.

Vi har for tiden ingen planer om å ta initiativ til andre program som del av N5T samarbeidet.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: fak-adm@ab.ntnu.no	Alfred Getz vei 3	+47 73 55 02 75	Maja Todoroska
	http://www.ntnu.no		Telefaks +47 73 59 50 94	Tlf: +47

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Notat

Til:	Prorektor for utdanning og læringskvalitet
Kopi til:	Institutt for samfunnsmedisin, Regionalt kunnskapssenter for barn og unge- Psykisk helse og barnevern, Institutt for kreftforskning og molekylær medisin, Institutt for sirkulasjon og bildediagnostikk, Institutt for kreftforskning og molekylær medisin, Institutt for laboratoriemedisin, barne- og kvinnesykdommer
Fra:	Det medisinske fakultet

Studieprogramportefølje 2016/2017 og status for implementering av internasjonal handlingsplan ved Det medisinske fakultet

Vi viser til notat av 13.09.15 vedrørende endelige forslag til endringer i studieprogramporteføljen og status for implementering av internasjonal handlingsplan. Her følger Det medisinske fakultets innspill til saken.

Fakultetets endelige forslag til endringer i studieprogramporteføljen 2016/2017

Det er ingen endringer fra det foreløpige forslaget som DMF sendte 30.04.15. Dette betyr at vi ikke vil etablere nye studieprogram eller legge ned eksisterende studieprogram i kommende studieår. Fakultetet opprettholder ønsket om å endre navn på «Master of Science in Exercise Physiology and Sport Sciences» til «Master of Science in Exercise Physiology». Endringen skal gjelde for studenter som blir tatt opp til studieprogrammet fra og med høstsemesteret 2016.

Status for implementering av internasjonal handlingsplan

Studentmobilitet

Profesjonsstudiet i medisin har definert ett semester (i fjerde studieår) som «engelsk semester». Denne ordningen har eksistert i nærmere ti år. All undervisning i dette semesteret foregår på engelsk, og det har et innhold som gjør det attraktivt for innkommende utvekslingsstudenter. Det er samtidig lagt opp til at våre egne studenter skal dra på utveksling i det samme semesteret. Utvekslingen skjer primært gjennom bilaterale samarbeidsavtaler med utvalgte institusjoner. Disse befinner seg over hele verden, men hovedsakelig i Europa. I de siste årene har vi dessuten hatt et økende antall studenter som drar på

Postadresse Postboks 8905 7491 Trondheim	Org.nr. 974 767 880 E-post: dmf-post@medisin.ntnu.no http://www.ntnu.no	Besøksadresse Medisinsk teknisk forskningssenter, Olav Kyrres gt 9	Telefon +47 72 82 07 00 Telefaks +47 73 59 88 65	Saksbehandler Lars Trovatten Grønflaten Tlf: +47 73 59 01 40
---	--	--	---	--

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlende enhet ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

utveksling til lavinntektsland. Det er også en del studenter som reiser ut i femte studieår for å gjøre datainnsamling/feltarbeid i forbindelse med hovedoppgaven.

Bachelor og master i bevegelsesvitenskap har nye studieplaner som blir implementert fra inneværende studieår. På bachelor er det tilrettelagt for at våre egne studenter skal kunne reise ut i femte semester, mens masterstudentene kan reise ut i første studieår for å ta emner eller i andre studieår for å skrive masteroppgave. Vi forventer og ønsker mest trykk på bachelornivået. Instituttet jobber nå aktivt med å få på plass fagspesifikke utvekslingsavtaler med et utvalg av institusjoner. Ut over dette kan studentene reise ut på generelle NTNU-avtaler. Det er så langt ikke tilrettelagt like godt for innkommende utvekslingsstudenter, verken på bachelor eller master. Fagmiljøet er imidlertid bedt om å se på dette, og særlig på muligheten for at flere emner kan undervises på engelsk.

Utteksling på 2-årig master er generelt en utfordring, i alle fall når det gjelder utreisende studenter. Dette skyldes primært at studieløpet er så kort at det er liten tid til å planlegge og gjennomføre et utvekslingsopphold. Vi har likevel en ambisjon om å få til noe økt mobilitet ut også her. Vi har relativt mange innkommende utvekslingsstudenter på våre masterprogram. I høstsemesteret 2015 er det omtrent 50 utvekslingsstudenter som tar ett eller flere masteremner ved DMF.

Master i farmasi har ikke lagt spesielt til rette for utveksling. Dette skyldes at farmasiutdanningen er relativt strengt regulert, og at studentene må ha gjennomført spesifiserte elementer i studiet for at de skal få autorisasjon som provisorfarmasøyer. En mulighet kan være å åpne for noe utveksling innenfor Norden. Dette vil vi eventuelt vurdere senere. Vi har så langt ikke vurdert å tilby våre egne farmasiemner på engelsk.

Master i klinisk helsevitenskap har heller ikke lagt spesielt til rette for utveksling. Flertallet av studentene her er voksne personer som tar studiet på deltid (ved siden av jobb). Det er som regel lite aktuelt for disse å reise ut. På studieretningen i fedme og helse er det imidlertid en noe yngre studentgruppe. Her kan det være aktuelt å prøve å få til økt mobilitet.

MSc in Public Health specializing in Global Health ble etablert høsten 2015. Her er det lagt opp til at studentene skal gjøre feltarbeid i lavinntektsland i tredje semester. For de internasjonale studentene, vil dette hovedsakelig foregå i deres hjemland. Vi antar derfor at dette studieprogrammet vil få en høy mobilitetsgrad, selv om dette ikke er snakk om tradisjonell utveksling basert på bilaterale avtaler mellom høyere utdanningsinstitusjoner.

Det har så langt vært relativt få utreisende studenter på de øvrige internasjonale masterprogrammene ved DMF (Exercise Physiology, Molecular Medicine, Neuroscience). Disse programmene har en stor andel av internasjonale studenter, som har tatt bachelorgraden utenfor Norge. Vi anser det ikke som en prioritert oppgave å sende disse ut igjen når de kommer til Norge. Vi vil likevel strekke oss langt for å få til utveksling for studenter som ønsker dette. Et av programmene (Molecular Medicine) jobber dessuten for tiden med å få på plass en konkret samarbeidsavtale. Vi ønsker også at flere studenter skal gjøre feltarbeid i forbindelse med masteroppgaven i utlandet.

Global helse er et satsningsområde ved DMF. Dette innebærer at vi ønsker å styrke de globale perspektivene i alle våre studieprogram og i forskningsaktivitetene.

I alle utlysningstekster for førsteamanuensis- og professorstillinger ved DMF inngår følgende tekst:

Stillingsinnehaveren skal bidra til at studentene får et globalt helseperspektiv og kunnskap om globale helseutfordringer innenfor eget fagfelt, og bidra til samarbeid rundt globale helseutfordringer både i forskning og utdanning.

Høsten 2015 etablerte DMF et nytt masterprogram i global helse (Master of Science in Public Health – specializing in Global Health). Her utgjør globale helseperspektiver naturlig nok selve essensen i læringsmålene.

Også profesjonsstudiet i medisin har flere læringsmål som omhandler globale helseutfordringer. Disse er spredd utover flere deler av studieløpet. Det pågår nå et arbeid for å styrke og systematisere læringsmål og læringsaktiviteter knyttet til global helse ytterligere.

Fakultetet har ikke systematisk kunnskap om hvorvidt globale utfordringer er nevnt spesifikt i læringsmålene for de øvrige studieprogrammene. Dette er imidlertid noe vi vil ha fokus på fremover. Senere i høst vil prodekanen ha statusmøter med alle bachelor- og masterprogrammene, der internasjonalisering spesielt og mobilitet og global helse spesielt, vil settes på agendaen.

Mangfold blant studenter og undervisere

Noen undervisere er bevisste på å utnytte mangfoldet hos studentene, men dette gjelder nok ikke alle. Vi antar derfor at det er et forbedringspotensial.

Mange av våre undervisere har mye internasjonal erfaring, og bruker dette aktivt i undervisningen.

For et par år siden arrangerte DMF, i samarbeid med UniPed, en halvdags workshop om muligheter og utfordringer knyttet til økt mangfold blant studentene. Workshopen var fulltegnet, og vi fikk svært gode tilbakemeldinger på arrangementet. Flere etterlyste et oppfølgingsseminar for å gå dypere inn i tematikken. Dette har vi så langt ikke gjennomført.

Vi vil fortsette å ta opp problemstillingen i aktuelle fora.

Ønsker om sentrale tiltak

Fakultetet ser behov for et nettverk for de som er interesserte i mangfold og globale utfordringer. Fakultetene har ressurspersoner med ulike spisskompetanse som dekker begrensede områder.

Det hadde vært fint om NTNU kunne dra i gang et slikt nettverk. Dette vil kunne gi deltakerne økt kompetanse, slik at de kan spre dette videre ved fakultetene. Denne problemstillingen bør også ha en sentral plass i opplæringen av studieprogramlederne.

Notat

Til: Rektor

Kopi til:

Fra: Det humanistiske fakultet

Utvikling av studieporteføljen – endelige endringsforslag 2016/2017 fra HF

HF viser til rektors notat datert 26. juni, studieavdelingens notat av 13. september, dialog underveis samt til HF's notat til rektor til 1. mai d.å. Vi presenterer først de konkrete endringer for 2016/2017 (som i stor grad sammenfaller med vårt notat til studieprogramporteføljen 2016/2017 runde 1 til 1. mai), deretter status på implementering av internasjonal handlingsplan ved HF.

1. Endringer i HF's studieprogramportefølje fra 2016/2017

a. Nedleggelse og omorganiseringer i tråd med vårt notat av 27. april d.å.

- Det toårige Master of Philosophy (M. Phil.) in Linguistics legges ned fra og med 2016/2017 uten flere opptak. Siste opptak til studieprogrammet var høsten 2013.
- Bachelorprogrammet i dansevitenskap legges ned fra og med 2016/2017 uten flere opptak. Siste opptak til studieprogrammet var høsten 2012.
- De toårige masterprogrammene i filmvitenskap og medievitenskap legges ned fra og med 2016/2017 i nåværende form for å slås sammen i ett felles masterprogram i filmvitenskap og medievitenskap med studieretninger i henholdsvis film- og medievitenskap. Samtidig nedlegges emnene innenfor hvert av programmene og erstattes av en felles emneportefølje med kun ett signaturemne for hver av studieretningene. Med ny emneportefølje økes arbeidslivsrelevansen gjennom nyskapende emner som kulturpolitikk/bransjekunnskap og fagformidling. Omleggingen innebærer at studentene vil tilhøre et større, mer robust fagmiljø. HF ønsker at det skal være direkte opptak til studieretningene, da det faglige opptaksgrunnlaget (bachelorgradens sammensetning) av kvalitetsmessige hensyn vil være noe ulikt mellom studieretningene.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@hf.ntnu.no http://www.ntnu.no	Bygg 2, nivå 5, Dragvoll	+47 73 59 65 95 Telefaks +47 73 59 10 30	Anne Marit Skancke Tlf: +47 73 59 74 35

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

b. Opprettholdelse av eksisterende studietilbud

Årsstudiet i film- og medievitenskap ønskes opprettholdt studieåret 2016/2017. Årsstudiet viser seg i praksis gjennom opptaket til høsten 2015 å ha en annen enn målgruppe (hovedsakelig nye studenter som tilsynelatende kun ønsker et årsstudium) enn den tiltenkte (fag 2-studenter ved lektorutdanningen). Årsstudiet har 9 aktive studenter (FS-tall pr. 16.09.2015) hvorav 2 har utdanningsbakgrunn fra NTNU. Årsstudiet i film- og medievitenskap består av en kombinasjon av emner fra bachelorprogrammene i filmvitenskap og medievitenskap, men kan på grunn av emnesammensetningen ikke (uten komplettering med andre emner) kombineres med et av bachelorprogrammene i filmvitenskap eller medievitenskap. Rekrutteringen til høstens studier viser at vi har en målgruppe som vi ønsker å beholde. Årsstudiet i film- og medievitenskap vurderes utviklet i én av to retninger fra 2017/2018 etter en nærmere evaluering i 2015/2016: Enten en mer praktisk rettet variant (for eksempel innrettet mot skolens undervisningsfag) eller et nettbasert årsstudium som tilrettelegges for videreutdannings og fjernstudenter.

c. Opprettelse av nytt studietilbud

HF viser til SVTs notat om utvikling av studieporteføljen med endelige endringsforslag for 2016/2017, hvor det søkes om å få opprettet et erfaringsbasert masterprogram i skolefag og lærerprofesjon (90 studiepoeng), hvor HF vil tilby studieretning i norsk.

2. Status på implementering av internasjonal handlingsplan

a. Internasjonal mobilitet og utgående/innkommende studentmobilitet

De fleste bachelor- og masterprogrammene ved fakultetet har anbefalte semestre for utveksling, og disse mobilitetsvinduene er knyttet til utvekslingsavtaler hvor vi også i mange tilfeller har ulike emnepakker eller andre anbefalinger:

- På våre toårige masterprogram er i hovedsak andre semester anbefalt for studentutveksling.
- På våre fast strukturerte bachelorprogram er fjerde semester anbefalt for flere av programmene (dette gjelder for eksempel for bachelorprogrammene europastudier med fremmedspråk og kulturminneforvaltning) mens bachelorprogrammet i musikkteknologi har femte semester som utvekslingssemester.
- På bachelorprogram sammensatt av fagfordypning/hovedprofil samt fag 2, kan studentene reise ut i sitt tredje semester av fagfordypningen, eller for å ta (hele (ett år) eller deler av (ett semester)) fag 2-komponenten av graden i utlandet.

Vi fortsetter å følge opp mobilitetsvinduer der hvor dette ikke er på plass også for inneværende studieår, men først og fremst i forbindelse med studieplanprosessen for 2016/2017.

Når det gjelder innreisende studenter, tilbyr HF en semesterpakke hvert høstsemester som er rettet mot og tilrettelagt for utvekslingsstudenter. Emnene omfatter akademisk skriving, norsk historie, likestilling og mangfold. I tillegg mottar vi utvekslingsstudenter på bachelor- og masterprogrammene, hvor flertallet følger emner med engelskspråklig undervisning. Studieåret 2015/2016 tilbyr HF 82 emner som enten fullt ut undervises på engelsk eller som ved behov (dersom vi har utvekslingsstudenter på emnene) kan undervises på engelsk. Vi har også noen studenter som har studert norsk eller nordisk ved sitt hjemmeuniversitet, og som kommer til NTNU som utvekslingsstudent for å studere nordisk språk og litteratur. En av utvekslingsstudentene våre i 2015/2016 er for øvrig også hospitant i fakultetsadministrasjonen i 20 % stilling.

Fakultetet viser til FS (og til DBH fra 15. oktober) når det gjelder tall for inn- og utreisende studentmobilitet.

b. Internasjonalisering av bachelor- og masterutdanningene

Globale utfordringer reflekteres i læringsmålet til studieprogrammene ved HF på flere måter:

- Felles for flere av studieprogrammene innenfor for eksempel *språk og litteratur* og *europastudier* er at de gir kompetanse i å analysere på tvers av sjangre, epoker, kulturer med mere, og kvalifikasjoner for å kunne arbeide i norske og internasjonale bedrifter, organisasjoner, institusjoner, sektorer og næringer. I tillegg besitter kandidatene faglig kompetanse, språklige kvalifikasjoner og språklige ferdigheter i å kommunisere med spesialister innenfor eget fagfelt både nasjonalt og internasjonalt.

Studieprogrammene i *språk og litteratur* har et blikk på globale utfordringer og forståelse av at vi lever i en globalisert verden. Kunnskap om kulturhistorie, litteratur og språk er viktige bestanddeler i studiefagene og reflekteres i læringsmålene. Språk- og kulturforståelse er essensielt for å kunne kommunisere med omverden og fungere i et globalt arbeidsmarked. Innenfor språk- og litteraturporteføljen studieprogram utdannes lærere som blant annet underviser elever i fremmedspråk og norsk (både som første- og andrespråk).

- Globale utfordringer i betydning likestillings- og mangfoldsproblematikk drøftes i lys av internasjonale og globale forhold kontinuerlig gjennom *masterprogrammet likestilling og mangfold*. Det norske som del av det globale er en sentral dimensjon i studiet. Studentene arbeider med å reflektere kritisk omkring begreper som «globale utfordringer» og «mangfold» gjennom emner og masteroppgave. De lærer at dette ikke er uproblematisk og nøytrale begreper, men bærere av meningsinnhold som kan reflektere diskriminerende måter å forholde seg til andre og verden på. Å reflektere over slike forståelser er det sentrale i studiet, og her benyttes også studentenes erfaringer.
- Ved noen av studieprogrammene våre – for eksempel *historie* – er det økt grad av internasjonal rekruttering av vitenskapelig ansatte samt at studentmassen kan se ut som er blitt mer internasjonalt sammensatt. Vi satser dessuten sterkere på å sende studenter til utenlandske samarbeidsuniversiteter, noe som gir dem nye perspektiver når de kommer tilbake. Dette, kombinert med internasjonalt rekruttert vitenskapelig ansatte gir også økt grad av «internasjonalisering hjemme».

c. Kvalitet i utdanning: Virkemiddelapparat for utdanningsområdet ved HF

HF's fakultetsstyre vedtar 11. november 2015 virkemiddelapparat for økt kvalitet i utdanningen ved HF for 2016, med utgangspunkt i fakultetets nåværende strategi, hovedprioriteringer for 2015 og 2016 samt fakultetsstyrets eget vedtak («HF skal ha et virkemiddelapparat på utdanning som skal sees sammenheng med virkemiddelapparatet innenfor forskning og kunstnerisk utvikling.»). Internasjonalisering vil, sammen med andre prioriterte områder, inngå. Fakultetet har økt aktivitet innenfor Erasmus + på utdanningsområdet som en målsetting for 2016, og vil blant annet gjennom strategisk bruk av midler legge til rette for å fremme aktivitet.

Med hilsen

Svein Gladsø
prodekan for utdanning

Anne Marit Skancke
seksjonsleder studieseksjonen

Notat

Til: Jon Inge Resell

Kopi til:

Fra: Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk

---

Utvikling av studieporteføljen - S-sak 18/2015 - endringer 2016/17

Vi viser til forespørsel i ehorte hvor vi blir bedt om å komme med endelige forslag til nedleggelse/oppsettelse/sammenslåing i studieprogramporteføljen fra og med studieåret 2016/17 samt gi en status for implementering av internasjonal handlingsplan 2014-17.

1) Nedleggelse/oppsettelse/sammenslåinger:

- *Videreføring av masterprogrammet Embedded Computing Systems (EMECS):* EMECS-programmet har eksistert som Erasmus Mundus program siden 2010. Programmet har på NTNU eget studieprogram MSECS. Siste studentopptak på dette var i 2015 (med uteksaminering i 2017), og det ble søkt om ny finansiering under EMJMD/Erasmus+. Programmet fikk ny finansiering og vil nå videreføres med 3 nye opptak fra studieåret 2016/17.
- *N5T-programmet Applied and Engineering Mathematics (MSAPPMA):* Samarbeidspartnerne har besluttet å legge ned programmet på grunn av dårlig rekruttering. Høsten 2015 vil bli siste opptak på programmet.
- *Strategisk samarbeid mellom TU Berlin og NTNU:* I juni 2015 kom en forespørsel om å starte et nytt internasjonalt studieprogram ved IME kalt «Multimedia Signal Processing and Acoustics» som et ledd i et strategisk utdannings samarbeid med TU Berlin med sikte på et Double Degree samarbeid. For å etablere en Double Degree må det opprettes et eget studieprogram. Det ble anmodet om å forsere de etablerte rutinene for oppretting av nye studieprogram slik at det kunne igangsettes med opptak allerede høsten 2016. Normalt skal forslag til nye programmer innrapporteres allerede i mai året før oppstart, og det bør har vært gjennomført en forankringsprosess og vurdering ved fakultet og aktuelt fagmiljø i god tid før dette. Dette har ikke blitt gjort i dette tilfellet, verken instituttledelsen ved IET eller fakultetets ledelse var klar over initiativet før det kom i juni. IME har derfor i samråd med initiativtaker besluttet å utsette den eventuelle oppstarten i ett år til høsten 2017. Fram til mai 2016 må det gjennomføres en grundig prosess hvor det aktuelle fagmiljøet ved IET på oppdrag fra fakultetet og i samråd med instituttledelsen utvikler et nytt studieprogram med bred

---

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@ime.ntnu.no http://www.ntnu.no	Elektrobygget E2	+47 73 59 42 02 Telefaks +47 73 59 36 28	Sølvi Bente Sønvisen Tlf: +47 73 59 34 58

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

forankring i fagmiljøet. I løpet av våren 2016 skal forslag til nytt program behandles i fakultetets ledergruppe og studieutvalg og i FUS før det eventuelt sendes til behandling i NTNUs styre innen fristen i mai. Dette passer også godt overens med at en eventuell igangsetting av et nytt program vil sammenfalle med oppstarten av det nye to-årige masterprogrammet i Elektronisk systemdesign og innovasjon.

Konklusjon: IME-fakultetet vil *ikke* melde inn nytt program i «Multimedia Signal Processing and Acoustics» i denne omgang, men vil vurdere å spille inn et forslag våren 2016 med tanke på oppstart fra høsten 2017.

2) Status for implementering av internasjonal handlingsplan 2014-17, utdanningsdelen

- *Utgående utvekslingsstudenter:*

I internasjonal handlingsplan står det at det er et mål om at minst 40 % av NTNUs gradsstudenter skal på utenlandsopphold i løpet av studiet. Ved IME har vi i 2014 184 utreisende studenter. Dette utgjør 33 %. Året før hadde vi 155 utreisende (30 %). Men vi er fortsatt et stykke unna målet på 40 %. Av tiltak vi har fått på plass i studieåret kan vi nevne at alle program har fått spørsmål om å prioritere minst 5 læresteder som de anbefaler utreisende å dra til. Dette er fulgt opp av de fleste program og synliggjort på websidene.

- *Innkommende utvekslingsstudenter:*

Når det gjelder innreisende utvekslingsstudenter så tok vi i 2014 imot 187 studenter til IME. I 2014 hadde vi til sammenligning 157 studenter.

Den første uka arrangerer vi informasjonsmøte for alle disse. Her er minst en fra hvert institutt til stede for å presentere seg og sitt fagmiljø, og for å kunne svare på spørsmål.

- *Internasjonalisering av bachelor- og masterutdanning:*

Ved IME pågår en diskusjon om vi skal gjøre flere 2-årige masterprogram internasjonale, men det er flere utfordringer knyttet til dette, så vi må ta en grundig vurdering før vi konkluderer.

Notat

Til:	Rektor
Kopi til:	Jon Inge Resell
Fra:	Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi

Utvikling av studieporteføljen - endelig endringsforslag for 2016/2017

Vi viser til bestilling fra rektoratet datert 23.6.2015 der Rektor ber om fakultetenes endelige forslag til endringer (nedleggelse/oppsettelse/sammenslåinger) i studieporteføljen fra og med studieåret 2016/17 og status på implementering av internasjonal handlingsplan/IHP 2014-2017.

Utvikling av studieporteføljen – endringer 2016/2017

Fakultetets forslag til konkrete endringer innenfor studieprogramporteføljen 2016/2017 pr 1. mai var:

Mind – Erasmus Mundus Master's Programme in Industrial Ecology

Masterprogrammet er et eksisterende Erasmus Mundus-program med Universität Graz (osterrike) som koordinerende universitet, og Chalmers Tekniska Högskola (Sverige), TU Delft (Nederland) og Leiden University (Nederland) som partnere. I tillegg deltar Waseda University (Japan) Asian Institute of Technology (Thailand) og Rochester Institute of Technology (USA) som associated partners.

MIND-programmet er en fellesgrad innenfor Erasmus+-programmet, som betyr at alle kandidatene studerer ved minst to ulike institusjoner, og mottar minst to vitnemål. Graden som gis fra NTNU vil våre Master of Science.

Soknad ble sendt fra NTNU til årets soknadsrunde under Erasmus+, men fikk ikke tilslag.

Nordic Master in Cold Climate Engineering

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besoksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@ivt.ntnu.no	Hogskoleringen 6, Geologibygget, Gloshaugen	+47 73 59 45 01	Ruth Morch
	http://www.ntnu.no		Telefaks +47 73 59 37 90	Tlf: +47 73 59 37 03

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Masterprogrammet er et samarbeid mellom 3 av de 5 universitetene i Nordic Five Tech-konsortiet, og koordineres av DTU. IVT er ansvarlig fakultet ved NTNU, og BAT er vertsinstitutt.

Masterprogrammet er et fellesprogram (Joint Programme) hvor ferdige kandidater vil tildeles to vitnemål, et fra hvert universitet kandidaten har studert ved. Programmet vil tilby 3 ulike studieretninger: Sea track (Aalto/NTNU), Land track (DTU/NTNU) og Space track (Aalto/DTU), hvor studentene tilbringer ett år ved hvert av de to universitetene som tilbyr studieretningen de velger. I enkelte av studieretningene som tilbys av DTU og NTNU kan studentene tilbringe et semester ved Sisimiut (Grønland) eller UNIS (Svalbard).

Programmet er vedtatt opprettet fra og med studieåret 2016/17, jfr. styresak 24/14.

EuroLean+ og EET

I løpet av våren 2015 har Institutt for produksjons- og kvalitetsteknikk ved IVT deltatt i 2 søknader om Strategisk partnerskap i Erasmus+; EURO-LEAN+ som koordineres av NTNU/IPK, og EET (European Engineering Teams) som koordineres av TU Berlin. Begge søknadene uttrykker ønske om på sikt å etablere en fellesgrad basert på et eventuelt strategisk partnerskapssamarbeid.

Forslaget er i startfasen og er ikke aktuelt for studieåret 2016/2017.

Fakultetet har derfor ingen konkrete forslag til endringer (nedleggelse/opprettelse/sammenslåinger) i studieporteføljen fra og med studieåret 2016/17 foruten Nordic Master in Cold Climate Engineering som allerede er opprettet. Alle andre program videreføres.

Fakultetets pågående NMP- og N5T-program – kort statusoversikt

Etter vårens evaluering, har rektorene besluttet å videreføre Environmental Engineering og Maritime programmene. Nye konsortieavtale skal signeres senest før sommeren 2016. En «open ended» avtale ble vurdert, men det ser ut til å bli en kompromissløsning med en noe lengre avtaleperiode, for eksempel 8 år med evaluering etter fem år. I N5T Sekretariatet har de så smått startet arbeidet med avtalerammeverket for Enviro5Tech og NMME. De tror også de klarer å lande konsortieavtalen for Cold Climate Engineering innen kort tid.

Kort status:

- Coastal and Marine Engineering and Management (EM)
Coastal and Marine Engineering and Management er et program innen Erasmus Mundus, og konsortiet består av fem europeiske universiteter. Det er inngått avtale om NTNU som koordinerende institusjon for perioden 2013-2019 og det er ingen planer om ikke å videreføre programmet etter den tid.

- Environmental Engineering (N5T)
Environmental Engineering er et toårig internasjonalt studieprogram etablert på initiativ fra DTU, som en oppfølging av et vedtak av rektorene ved fem nordiske universiteter med teknologiutdanning på masternivå. Enviro5Tech avtalen ble signert 18. november 2011 og gjelder for fem år, dvs. november 2016. Ny konsortieavtale skal signeres senest før sommeren 2016.
- Maritime Engineering (N5T)
Programmet er et samarbeidsprogram under N5T-papaplyen. Videreføring av programmet er vedtatt av universitetene og avtale ble inngått i 2013 for nye to år fra 2015-2016. Ny konsortieavtale skal signeres senest før sommeren 2016.
- Cold Climate Engineering (N5T)
Programmet er vedtatt opprettet fra og med studieåret 2016/17, jfr. styresak 24/14. Konsortieavtale vil være klar innen kort tid.

Status på implementeringen av internasjonal handlingsplan/IHP 2014-2017 - utdanningsdelen

NTNUs mål er at minst 40 % av NTNUs gradsstudenter skal ha et opphold ved et lærested i utlandet av ett eller to semesters varighet innen 2017. Innkommende studenter på utveksling skal ha relevant kompetanse i forhold til de emner de skal ta ved NTNU og integreres i et studieprogram. Alle studieprogram skal ha et definert utvekslingssemester samt en liste på minst fem anbefalte samarbeidsinstitusjoner i utlandet.

Et stort antall studenter på de femårige sivilingeniørutdanningene ved IVT har et opphold ved et lærested i utlandet, gjerne et studieår men noen reiser også ut for et semester. På noen av programmene utgjør dette over 50 % av et studentkull og har vært stabilt over mange år. Programmene anbefaler utveksling i 4. årskurs men også 3. årskurs forekommer. For de 2-årige masterprogrammene anbefales utveksling i 2. semester. På de internasjonale programmene er det gjerne de norske/nordiske studentene som søker opphold ved et lærested i utlandet.

Studentene på IVT blir tidlig kjent med mulighet for utveksling via studieprogrammenes informasjonskanaler. Noen studieprogram holder også egne informasjonsmøter for studentene i tillegg til de som gis av Internasjonal seksjon når tiden for utveksling i 3. og 4. årskurs nærmer seg.

IVT har liste over anbefalte utvekslingslæresteder for hvert av de femårige sivilingeniørprogrammene. Denne er utarbeidet i samarbeid med studieprogrammene og instituttene og gjort kjent for både Internasjonal seksjon og studentene.

Fakultetet har pr i dag 17 internasjonale program og et stort antall innreisende utvekslingsstudenter da vi har fagområder innen de tradisjonelle ingeniørfagene som det er stor interesse for ved andre læresteder. Emnene som gis av fakultetet på masternivå undervises stort sett på engelsk og gjør det

mulig for innreisende studenter å integreres og følge de samme emnene som de norske femårige og toårige studentene.

IVT har startet en koordinert aktivitet for rekruttering til toårige masterprogrammer. En ytterligere opptrapping framover med konkrete tiltakspakker er nedtegnet i IVTs handlingsplan for 2015. I den forbindelse har også fakultetet utarbeidet en handlingsplan for rekruttering til IVT inklusive internasjonale program. En gruppe har sett på eksisterende rekrutteringstiltak på ulike nivåer, og hvordan disse kan organiseres og koordineres bedre.

Notat

Til: Jon Inge Resell

Kopi til:

Fra: Fakultet for naturvitenskap og teknologi

Studieprogramporteføljen ved NT for 2016-2017 og status for implementeringen av NTNUs internasjonale handlingsplan for perioden 2014-2017

Konkrete endringer for studieåret 2016-2017

For studieåret 2016-2017 vil studieprogrammet MSc in Light Metals Silicon and Ferroalloy Production (MSLISIFER) bli nedlagt, og erstattet av et bredere anlagt internasjonalt masterprogram innenfor materialteknologi, MSc in Materials Science and Engineering (MSMT). Tilbudet innenfor MSLISIFER vil bli videreført i det nye MSMT-programmet, men samarbeidet med Kina vil antageligvis bli søkt organisert på et annet vis enn gjennom gradssamarbeid. Se vedlagt for nærmere beskrivelse av denne omleggingen iht kravspesifikasjonen.

Omleggingen innebærer at det nye studieprogrammet blir forankret i hele fagmiljøet innenfor materialteknologi ved NT-fakultetet, og vil også inkludere samarbeid med fagmiljøer fra IVT-fakultetet. Gjennom dette vil tilbudet til studentene bli bredere, studieprogrammet mer robust både mht. at fagmiljøet bak blir utvidet og antall studenter kan øke på programmet, og programmet får en bredere forskningsforankring.

Det er ingen endringer ved NT-fakultetet til oversikten over endringer gitt i eget skjema for 2016-2017, og av den grunn blir ikke dette skjemaet vedlagt denne oversendelsen. Merknad om ePhorte-status 03.05.15 kan imidlertid tas ut.

Oversikt over NMP- og N5T-program ved NT-fakultetet

Studieprogram	Avtale, ePhorteref.	Første opptaksår iht avtale	Siste opptaksår iht avtale
MSc Aquatic Food Production – Safety and Quality (MSAQFOOD-NMP)	2013/16403	2012-2013	2016-2017

Postadresse

7491 Trondheim

Org.nr. 974 767 880E-post:
postmottak@nt.ntnu.no<http://www.ntnu.no>**Besøksadresse**Realfagbygget D1,
Høgskoleringen 5**Telefon**

+47 73 59 41 97

Telefaks

+47 73 59 14 10

Saksbehandler

Lillian Hanssen

Tlf: +47 73 55 13 40

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

MSc Innovative Sustainable Energy Engineering (MSISEE-N5T)	2013/17270	2013-2014	2017-2018
MSc Polymer Technology (MSPOLYTECH-N5T)	2013/14812	2014-2015	2018-2019

NT-fakultetet har tidligere gitt uttrykk for at det på sikt er ønskelig å integrere tilbudet gitt i MSAQFOOD inn i MSMACODEV. MSAQFOOD har knapt rekruttert studenter til NTNU (0-2 per studieår så langt, men har en ramme på 7 plasser per år ved NTNU), mens emnetilbudet Institutt for bioteknologi opprettet ifm dette programmet har blitt benyttet av flere studenter enn MSAQFOOD-studentene. Ifm at avtaleperioden på fem år snart utgår, må programmet gjennomgå en evaluering før evt ny avtale inngås. I forbindelse med evalueringen bør spesielt samarbeidsformen og gradssamarbeidet vurderes og sees opp mot fakultetets ønske om å slå dette tilbudet sammen med MSMACODEV.

MSISEE skal evalueres i 2016. Det har vært gjennomført opptak i tre år nå med stadig økning i antall studenter fra år til år i dette programmet. En vurdering av veien videre for dette programmet vil bli gjort når evalueringen foreligger.

MSPOLYTECH er nylig etablert og det er for tidlig å gjøre en vurdering nå mht veien videre for dette programmet. Fagmiljøene ved Institutt for bioteknologi og Institutt for kjemisk prosesssteknologi tar imot studenter kun i andre studieår i dette programmet. På sikt ønskes dette tilbudet inn under MSCHEMENG (MSc in Chemical Engineering).

Erasmus Mundus Joint Master Degrees

NT-fakultetet har ingen slike studieprogram, og det er heller ingen planer om slike samarbeid på nåværende tidspunkt.

Status for implementeringen av internasjonal handlingsplan for 2014-2017

Internasjonalisering av utdanningen

I studieåret 2015-2016 har NT-fakultetet følgende studieprogram, eksklusive de nordiske samarbeidsmasterprogrammene:

Realfagstudier:	Teknologistudier
Biologi (BBI, 3-årig)	Fysikk og Matematikk (MTFYMA, 5-årig)
Fysikk (BFY, 3-årig)	Industriell kjemi og bioteknologi (MTKJ, 5-årig)
Kjemi (BKJ, 3-årig)	Materialteknologi (MTMT, 5-årig)
Bioteknologi (MBIOT5, 5-årig)	Nanoteknologi (MTNANO, 5-årig)
Biology (MSBIO, 2-årig)	Industriell kjemi og bioteknologi (MIKJ, 2-årig)
Biotechnology (MSBIOTECH, 2-årig)	Materialteknologi (MIMT, 2-årig)
Chemistry (MSCHEM, 2-årig)	Chemical Engineering (MSCHEMENG, 2-årig)
Environmental Toxicology and Chemistry (MSENVITOX, 2-årig)	Light Metal Silicon and Ferroally Production (MSLISIFER, 2-årig), UTGÅR fra 2016-2017
Marine Coastal Development (MSMACODEV, 2-årig)	
Natural Resources Management (MSNARM, 2-årig)	
Physics (MSPHYS, 2-årig)	

Med unntak av Industriell kjemi og bioteknologi MIKJ og MIMT (Materialteknologi) er alle NTs 2-årige masterprogram åpnet for internasjonale søkere (markert med grønt), og gjennom dette er det tilrettelagt for å skape internasjonale læringsmiljø i disse studieprogrammene. Imidlertid gis undervisningen i MIKJ og MIMT også på engelsk da mange av emnene også inngår i internasjonale studieprogram, samt at det bevisst er tilrettelagt for utvekslingsstudenter i emnetilbudet på masternivå.

Fakultetet har heller ikke så langt prioritert å arbeide målrettet med å utnytte mangfoldet blant studenter og undervisere i undervisningen, men innenfor studieprogrammene MSBIO MSNARM, MSMACODEV og MSNARM er det seminarer som binder studenter og undervisere sammen gjennom at alle skal bidra aktivt inn i emnene ved å bl.a. presentere sine prosjekter for hverandre.

Mottak av internasjonale studenter

Alle de 2-årige masterprogrammene med unntak av MIKJ og MIMT er internasjonale. Fakultetet har arbeidet gjennom flere år med mottaket av de 2-årige masterstudentene. Om våren ansettes to studentbuddies som etablerer en Facebookside for alle nye internasjonale studenter som skal begynne studiene om høsten. Buddiene svarer på spørsmål både via Facebook, epost og telefon og bistår de nye studentene både før og etter ankomst. De internasjonale studentene ønskes spesielt velkommen gjennom egen immatrikuleringsseremoni i uke 33 med påfølgende møte med programrådsrepresentanter. Videre gis det et obligatorisk informasjonsmøte på engelsk for alle de nye masterstudentene på mandagen i uke 34. Videre gis alle HMS-opplæring og introduksjon til «scientific authorship». Flere av instituttene har i tillegg fagspesifikke introduksjonsprogram i uke 34 for masterstudentene. Utover høsten blir det gitt ytterligere tre informasjonsmøter rettet mot de internasjonale studentene ifm viktige frister.

Fakultetet har god erfaring med å ønske alle innkomne utvekslingsstudenter velkommen med et informasjonsmøte på mandag i uke 34 for studenter som kommer om høsten, og tidlig i vårsemesteret for studenter som kommer om våren. Studiekonsulentene ved instituttene deltar og kan bl.a. hjelpe med emnebytte og andre spørsmål der og da på en effektiv måte for både studentene og administrasjonen.

Ved Institutt for biologi har det de siste årene blitt arbeidet spesielt for mottak og integrering av internasjonale masterstudenter gjennom et pilotprosjekt ledet av førsteamanuensis Tor Jørgen Almaas. Han har også arbeidet med å få inn det internasjonale perspektivet i biologistudiene.

Tilrettelegging for utreise for NTs studenter

I 2014 ble alle studieprogramrådene bedt om å starte arbeidet med å tilrettelegge for utvekslingsopphold ila studiet og synliggjøre anbefalte læresteder for utvekslingsopphold. Fakultetet valgte i første omgang å prioritere de åtte hovedstudieløpene ved fakultetet:

Studieløp	Anbefalt semester for utveksling
Biologi (BBI+MSBIO)	4., 5., og/eller 6.
Fysikk (BFY+MSPHYS)	5. og/eller 6.
Kjemi (BKJ+MSCHEM)	5. og/eller 6.
Bioteknologi (MBIOT5)	4., 5., og/eller 6
Fysikk og matematikk (MTFYMA)	7. og/eller 8.
Industriell kjemi og bioteknologi (MTKJ)	7. og/eller 8.
Materialteknologi (MTMT)	7. og/eller 8.
Nanoteknologi (MTNANO)	7. og/eller 8.

Programrådene har blitt oppfordret til å videreføre dette arbeidet i 2015, og fakultetet vil be om status i arbeidet ifm kvalitetsmeldingen for 2014-2015. Fakultetet vil også følge opp dette arbeidet ifm høsten studieplanarbeid slik at programrådene også synliggjør aktuelle læresteder for utvekslingsopphold i studieplanene og på nettsidene for studieprogrammene. Videre vil aktuelle studieprogram bli bedt om å synliggjøre tilbudet og mulighetene ved UNIS på en bedre måte i studieplanene og på programmenes nettsider. Per i dag er det kun henvisning til UNIS på nettsidene for biologistudiene (BBI og MSBIO), samt MSc in Environmental Toxicology and Chemistry (MSENVITOX).

Det er foreløpig ikke inngått særskilte programvise avtaler med utenlandske utdanningsinstitusjoner ifm arbeidet med å tilrettelegge for utvekslingsopphold, men flere programråd har kartlagt hvilke land og institusjoner mange av studentene på programmene tidligere har reist til, samt diskutert hvilke institusjoner det er ønskelig å sende studenter til ifm forskningssamarbeid fagmiljøene har etablert. Denne innsamlede informasjonen benyttes foreløpig av fakultetets veiledere ifm informasjonsmøter og individuell veiledning av studentene. Studentene reiser stort sett under allerede etablerte avtaler.

De 2-årige masterprogrammene har ikke vært prioritert så langt mht synliggjøring av muligheten for utvekslingsopphold. Utdanningsløpene i de 2-årige internasjonale programmene er til dels svært ulikt oppbygd med varierende grad av valgbarhet. Utreiseplaner blir ofte planlagt og avtalt ifm inngåelsen av masteravtalen inkl. utdanningsplanen som ofte er svært individuelt utformet for realfagstudentene. For de 2-årige teknologiprogrammene er studiene i hovedsak strukturert etter vanlig mal for de to siste studieårene av et 5-årig teknologiprogram, og kan gi åpning for utvekslingsopphold tilsvarende som for de 5-årige teknologiprogrammene. I praksis er det mest aktuelt å dra ut i 2. semester i de fleste av de 2-årige masterprogrammene.

For noen av de 2-årige studiene kan det bli vanskelig å oppnå programmets læringsmål uten ekstra studietid hvis studenten velger å reise på utvekslingsopphold. Det 2-årige masterprogrammet i materialteknologi (MIMT) er et eksempel på et slikt studieprogram hvor noen ekstra emner fra 3. årskurs må inngå i det 2-årige studiet for at de skal få graden siv.ing. etter gjeldende regler for gradstildeling. Studiet blir av den grunn ganske tettepakket av obligatoriske og valgbare emner som det kan være vanskelig å finne tilsvarende tilbud for ved utenlandske læresteder, og lite fleksibel mht. innvalg av emner som ikke tilsvarer emnene som inngår i studieplanen.

Fakultetet har imidlertid også et eksempel på et 2-årig studieprogram med mulighet for utreise. MSENVI TOX har tilrettelagt for utreise i 2. semester til UNIS for de som ønsker dette. UNIS er med i programrådet for dette studieprogrammet, og det er samarbeid med UNIS angående emnene som inngår i MSENVI TOX.

Deltagelse i det globale kunnskapssamfunnet

NT-fakultetets strategi om samfunnsoppdraget, uttrykkes bl.a. følgende:

«NT skal bidra til utvikling av et globalt bærekraftig samfunn basert på vår kompetanse innenfor klima, miljø, energi, helse, mat og vann.»

Dette kommer videre til uttrykk i følgende mål i strategien for utdanning og læringsmiljø:

- Studentene erverver solid basiskompetanse som grunnlag for spesialisering og livslang læring.
- NT tilbyr spesialiseringer innenfor områder der fakultetet og samarbeidende institusjoner har faglig kompetanse på godt internasjonalt nivå.
- NTs studieprogrammer er attraktive i forhold til tilsvarende utdanninger internasjonalt. Fakultetet har utvalgte studietilbud som er tilrettelagt for internasjonale studenter.

Det er så langt ikke arbeidet aktivt ved NT-fakultetet med å tydeliggjøre hvordan globale utfordringer inngår i læringsmålet til studieprogrammene ved fakultetet, men fakultetets fagområder dekker mange områder som kan bidra til å løse globale utfordringer, og dette gjenspeiles i større eller mindre grad i læringsmålene til programmene avhengig av programmets tematikk.

I og med at fakultetet ikke har hatt fokus på hvordan globale utfordringer er tydeliggjort i programmenes læringsmål, har det heller ikke vært fokus så langt på å gjøre en analyse på i hvilken grad det forventede læringsutbyttet oppnås innenfor dette temaet.

Innspill evt sentrale tiltak for å oppnå målene i handlingsplanen for internasjonalisering

NTNU mangler emnetilbud som dekker effekten av teknologi på miljø, og dette bør settes på agendaen. En teknologistudent kan gå gjennom studiet uten å få dette perspektivet inn i studiet sitt.

Vedlegg

Beskrivelse av endringer i materialteknologistudiene for 2016-2017 iht kravspesifikasjon

Kravspesifikasjon for et nytt internasjonalt masterprogram i materialteknologi (MSMT)

Innledende oppsummering

Basert på en gjennomgang og revisjon av studieprogram- og emneportefølje i materialteknologi, ber Institutt for materialteknologi (IMT) og Programråd for materialteknologi om at det opprettes et nytt internasjonalt masterprogram i materialteknologi (MSMT). MSMT vil erstatte det eksisterende internasjonale masterprogrammet *MSc in Light Metals, Silicon and Ferroalloy Production* (MSLISIFER) som vil legges ned.

MSLISIFER har vært et faglig spisset studieprogram tilknyttet faggruppene i prosessmetallurgi og fysikalsk metallurgi ved IMT. MSMT vil ha større faglig bredde og bestå av emner og hovedprofiler tilknyttet alle IMTs faggrupper (prosessmetallurgi, fysikalsk metallurgi, elektrokjemi og uorganisk kjemi) samt faggruppen i materialer ved Institutt for produktutvikling og materialer (IPM). Pga. større faglig bredde antas MSMT å kunne rekruttere flere studenter enn MSLISIFER har gjort.

Det eksisterende toårige masterprogrammet i materialteknologi (MIMT) rekrutterer kun studenter som oppfyller språkkravet i norsk (<https://www.ntnu.no/studier/opptak/sprakkkrav>). Det er per i dag ikke mulig å slå sammen toårige norske teknologiprogram med toårige internasjonale teknologiprogram pga. de gjeldende føringene for gradsbenevnelser og gradstildelinger innenfor teknologiutdanningen. MSMT opprettes derfor for å kunne rekruttere internasjonale søkere som ikke oppfyller det norske språkkravet.

Under forutsetning av at regelverket for gradsbenevnelser og gradstildelinger innenfor teknologiutdanningen endres, er det på sikt ønskelig å slå sammen MIMT og MSMT og dermed ha ett toårig masterprogram i materialteknologi som kan rekruttere både norsk- og engelskspråklige studenter.

Studieplanen for MSMT vil gjenspeile de to siste årene i det femårige masterprogrammet i materialteknologi (MTMT) og være identisk med studieplan i MIMT. Som et resultat av den pågående revisjonen av MTMT kommer det nye MSMT-programmet til å gjennomgå ytterligere revisjon i de nærmeste årene slik at det også i fremtiden gjenspeiler de to siste årene i MTMT. (Det samme gjelder for øvrig også for MIMT)

Del A – Punkt 1-8: Strategisk forankring og overordnet begrunnelse

1) Strategisamsvar og profil

Opprettelse av MSMT er i aller høyeste grad i samsvar med NTNUs hovedprofil bredde og tverrfaglighet. MSMT er som beskrevet innledningsvis faglig bredere enn masterprogrammet det erstatter (MSLISIFER). Materialteknologi er som fagområde preget av stor grad av tverrfaglighet, noe som også er gjenspeilet i studieprogrammene MTMT, MIMT og MSMT.

Rekruttering av studenter internasjonalt er i samsvar med både NTNUs strategi og internasjonale handlingsplan 2014-2017. I sistnevnte finner man:

«NTNUs bachelorprogrammer og 2-årige masterprogrammer skal, der det er hensiktsmessig, være tilrettelagt for internasjonal rekruttering.»

«NTNUs studieprogrammer skal være tilrettelagt for et internasjonalt læringsmiljø som utvikles av mangfoldet blant studenter og undervisere.»

Rekruttering av internasjonale studenter i MSMT vil skape et mer internasjonalt læringsmiljø for de norske studentene ved MTMT og MIMT.

Opprettelse av MSMT og en framtidig planlagt sammenslåing av MSMT og MIMT er også i samsvar med NTs strategi om å redusere antall studieprogram.

2) Forventet læringsutbytte – Samfunnsrelevans, etikk og internasjonalisering

Materialer inngår i all virksomhet. MSMT vil omfatte fremstilling, egenskaper, bruk og resirkulering av sentrale materialtyper som metalliske materialer, keramer og polymerer/kompositter. Kandidater fra studieprogrammet vil få kunnskap og kompetanse som imøtekommer industriens, næringslivets, forsknings- og undervisningsinstitusjonenes behov og er konkurransedyktige i et internasjonalt arbeidsmarked.

Som nevnt innledningsvis vil studieplanen for MSMT være lik studieplanen for MIMT. Læringsmål og læringsutbytte vil også være identisk, og emnenes læringsutbytte vil passe godt inn i forhold til det nye programmets læringsutbytte.

Studentene vil få innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger og erfaring med å anvende fagets metoder og regler for akademisk redelighet.

MSMT vil som nevnt være i samsvar med NTNUs strategi om internasjonalisering ved at det rekrutteres studenter internasjonalt.

3) Markedsvurdering – rekrutteringsgrunnlag og arbeidsmarked

Etterspørselen etter kandidater med spesialisering innenfor materialteknologi er stor, både i Norge og i utlandet. Produksjon og bearbeiding av materialer er en dominerende del av norsk industrivirksomhet. I Norge utgjør materialrelatert industri ca. 40 % av en samlet landbasert industriproduksjon. Materialer har også meget stor betydning for annen virksomhet som havbruk og

olje- og gassindustrien. Materialteknologiprogrammene (MTMT, MIMT, MSMT) betraktes som både stabile og robuste. Uteksaminerte studenter har en bred kunnskapsbase som kan brukes innen forskjellige industrisegmenter.

Det er enighet om at det utdannes for få masterkandidater i materialteknologi i dag (jfr. prosjektet Fremtidens materialteknologistudium). I Norge er NTNU alene om å tilby denne utdanningen på masternivå.

Materialteknologi er et etablert fagområde internasjonalt og det tilbys bachelorutdanning i materialteknologi i store deler av verden. Rekrutteringsgrunnlaget for MSMT antas derfor å være godt. Som nevnt innledningsvis antas MSMT å kunne rekruttere bredere enn MSLISIFER har gjort.

4) Antall studenter

I 2016 planlegges det å ta inn 5-10 selvfinansierte internasjonale studenter på MSMT. På sikt er det ønskelig å øke dette antallet.

Per dags dato er det ikke forsvarlig å ta inn flere studenter dersom det skal være et tilfredsstillende læringsmiljø med hensyn til tett og god oppfølging (se også DEL B – Punkt 9-10: Økonomi). Erfaringsmessig har frafallet på de toårige masterprogrammene i materialteknologi (MIMT og MSLISIFER) vært lavt, og det forventes tilsvarende lavt frafall på MSMT.

Om etablering av et godt læringsmiljø ved MSMT: Materialteknologistudiene har vært og er preget av nær kontakt mellom ansatte og studenter, både i undervisningssituasjoner og ellers. Det planlegges at MSMT skal ha både undervisningsrom, grupperom og studentarbeidsplass samlokalisert med fagmiljøet ved IMT og de norske studentene. Det forutsettes at det bevilges midler til både renovasjon og økning av de nevnte arealer i tillegg til laboratorier (se også DEL B – Punkt 9-10: Økonomi), jfr. økningen som er planlagt i studentantallet for materialteknologiprogrammene totalt sett.

Selv om det er planlagt opptak av kun 5-10 studenter i 2016, vil MSMT-studentene utelukkende ta emner som allerede tas av bl.a. MTMT-, MIMT- og MTKJ-studenter. Opprettelse av MSMT er derfor ikke i strid med Kunnskapsdepartementets styringssignal om at departementet legger til grunn som hovedregel at det ikke er hensiktsmessig å gi undervisningstilbud til studentgrupper under 20 studenter. Studentgruppen som gis undervisning i materialteknologi vil – tvert i mot – øke ved opprettelse av MSMT.

5) Robuste fagmiljø, forskningskobling og tverrfaglighet

Det er tradisjon for forskningsbasert undervisning i emnene som gis ved IMT. MSMT vil være basert på og knyttet til forskning og faglig-pedagogisk utviklingsarbeid der faglærerne har stor faglig tyngde. Undervisningen vil være laboratoriebasert med utstrakt kobling mot grunnleggende teorier, modellerings- og simuleringstilnærminger.

Prosjekt- og masteroppgave innen MSMTs hovedprofil 1 og hovedprofil 3 vil være knyttet opp mot løpende industri- og forskningsprosjekter ved IMT blant annet i tilknytning til SFI Metal Production (2015-2023).

I MSMTs hovedprofil 2 kommer det til å være et særskiltfokus på tverrfaglighet basert på det tverrfakultære samarbeidet mellom IMT ved NT og IPM ved IVT. Dette vil gjenspeiles i profilens

emneportefølje. Prosjekt- og masteroppgave kommer til å være knyttet opp mot løpende industri- og forskningsprosjekter ved begge instituttene.

6) Særskilte programaspekter

Det er ingen spesifikke forhold knyttet til det aktuelle studieprogrammet ut over det som følger av de forutgående punktene.

7) Eksterne samarbeidspartnere

Ingen eksterne aktører, øvrige utdanningsinstitusjoner eller andre er planlagt involvert i MSMT. MSMT vil oppfylle NOKUTs krav for akkreditering av studier etter studietilsynsforskrift av 28. februar 2013 §§7 og 8-1.

8) Fellesgrader og fellesprogram, allianser – gjelder spesifikt for disse

Det vil i MSMT være mulig å legge til rette for det tidligere beskrevne samarbeidet med *Shanghai Jiao Tong University* og *Chongqing University* i Kina. Programråd og fakultet må imidlertid ta stilling til om det fremdeles er ønskelig å opprette dette samarbeidet om dobbel mastergrad. Spesielt i lys av tidligere erfaringer som er gjort i tilsvarende samarbeidsavtaler med Kina. Et eventuelt samarbeid om dobbel mastergrad må også ses i sammenheng med tilgjengelige ressurser og ressursbruk i forbindelse med andre prosesser både i programråd, ved IMT og institusjonen som helhet.

DEL B – Punkt 9-10: Økonomi

9) Kostnadsberegning og finansiering

Et økt opptak av studenter til materialteknologistudiene, inkl. MSMT, krever strakstiltak mht. dimensjonering av både infrastruktur og personell ved IMT (vitenskapelig, teknisk og administrativt ansatte). Dette inkluderer utbedring og økning av studentarbeidsplasser, undervisnings- og grupperom i tilknytning til fagmiljøet ved IMT, laboratoriearealer og laboratorieutstyr.

IMT og programråd for materialteknologifagene ønsker særlig å fremheve situasjonen med studentarbeidsplasser som akutt. IMT disponerer 108 studentarbeidsplasser; 56 i Kjemiblokk II og 52 i Gamle metallurgen/Berg-bygget. Per 7.9.2015 er det registrert 114 studenter (FS724001, betalt semesteravgift høst 2015) i 4. og 5. årskurs på studieprogrammene som IMT normalt besørger studentarbeidsplasser for (MTMT, MIMT, MTKJ-ME, MSLISIFER). Det er altså allerede i dag for få studentarbeidsplasser.

De 52 studentarbeidsplassene i Gamle metallurgen/Berg-bygget er i SVÆRT dårlig teknisk stand. Ventilasjonsanlegg/temperaturanlegg/generelt utseende i disse rommene er ikke holdbart jfr. dagens standard, og oppussing må påkostes. Pultene og stolene som studentene har til disposisjon er for det meste av eldre standard og svært slitt. For å få plass til dagens studentantall er det også satt inn flere pulter per rom enn hva som er forsvarlig mht. til både innelima/fysisk plass/m.m..

Utbedring og utvidelse av arealer satt av til studentarbeidsplasser i tilknytning til IMT MÅ gjennomføres før det kan tas opp flere studenter til materialteknologiprogrammene.

Studentarbeidsplassene i Kjemiblokk II holder god standard.

En utbedring og utvidelse av undervisnings- og grupperom i tilknytning til fagmiljøet ved IMT bør også påregnes. Den tette kontakten mellom fagmiljøet og studentene er en av de største styrkene dagens materialteknologiprogram har, og dette betraktes som svært viktig å bevare.

Det vil ikke opprettes nye emner i forbindelse med opprettelse av MSMT. Likevel vil antallet studenter som skal ha undervisning og veiledning øke, og personell må dimensjoneres tilsvarende.

10) Oppdragsundervisning, og erfaringsbaserte masterprogram med egenbetaling

MSMT er ikke et erfaringsbasert masterprogram med egenbetaling. MSMT vil heller ikke tilbys som oppdragsundervisning.

DEL C – Punkt 11-16: Studieadministrative krav

11) Krav til bachelorprogram og masterprogram i forskrifter

Emnene som tilbys i MSMT vil være 7,5 studiepoeng og et multiplum av dette (fordypningsprosjekt og masteroppgave).

MSMT mastergrad vil ha 120 studiepoengs omfang.

For å bli tatt opp til MSMT må studenten ha oppnådd bachelorgrad eller tilsvarende og ha bestått vurderinger i minst 80 studiepoeng i fagområdet innen fagområdet.

I MSMT vil det inngå et fordypningsprosjekt på 15 studiepoeng og en masteroppgave på 30 studiepoeng (som i MTMT og MIMT).

12) Studieplan; forventet læringsutbytte og læringsmål, emnebeskrivelser, studentutveksling og internasjonalisering

MSMT - *MSc in Materials Science and Engineering* er et dekkende navn for MSMTs innhold.

Læringsmål/ læringsutbytte for MSMT vil være identisk med eksisterende læringsmål for MIMT som tidligere beskrevet. Engelsk versjon av disse ettersendes i forbindelse med det ordinære studieplanarbeidet (november/desember).

Studiets

- innhold og oppbygging,
- arbeids- og undervisningsformer
- eksamensordninger og andre vurderingsformer

vil være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet iht. det beskrevne læringsmålet oppnås. Vurderingsordninger som inngår i MSMTs emner er: skriftlig eksamen, muntlig eksamen, midtveisevalueringer, mappevurdering, arbeider, prosjektarbeid, øvinger, laboratorieøvelser med rapportering, fordypningsprosjekt, masteroppgave m.m.

Materialteknologistudiene, inkludert MSMT, har en tydelig relevans for arbeid i industri, næringsliv og offentlig forvaltning, samt for videre forskerutdanning.

Studieprogrammet MSMT vil være basert på og knyttet til forskning og faglig-pedagogisk utviklingsarbeid der faglærerne har stor faglig tyngde. Undervisningen vil være laboratoriebasert med utstrakt kobling mot grunnleggende teorier, modellerings- og simuleringstilnærminger som er tilpasset nivå, omfang og egenart for studiet.

Programrådet anbefaler ikke at studenter som tas opp til MSMT reiser på utveksling. Dette fordi læringsutbyttet må være hovedfokus. Det legges opp til å sikre disse studentenes overordnede kunnskapsnivå gjennom spesifiserte obligatoriske og valgbare emner i studieplanen før de begynner med prosjekt- og masteroppgave. Dersom disse studentene reiser på utveksling blir det utfordrende å sikre at de har tilstrekkelige forkunnskaper til å ta fordypningsemne/-prosjekt og masteroppgave innen en spesifisert hovedprofil i 2. årskurs.

Studiet har per i dag ikke tilgang på tilstrekkelig lokaler som beskrevet i pkt. 9. Utbedring og økning av studentarealer m.m. er påkrevd for å sikre MSMT-studentene forsvarlige arbeidsforhold.

Som tidligere beskrevet vil MSMT ha identisk studieplan med MIMT. Studieplan ferdigstilles i henhold til den ordinære studieplansyklusen.

Siden MSMT vil følge samme studieplan som MIMT er det ikke forventet at opprettelse av MSMT vil føre til nye konsekvenser for time- og eksamensplanleggingen. Programrådet vil imidlertid gå gjennom studieplanen for alle materialteknologiprogrammene høsten 2015 for å redusere antall emner som ligger på A-liste slik at timeplanleggingen skal gå mer smidig (har vært problematisk de siste år).

13) Fastsettelse av studieplan

Studieplan for MSMT vil legges fram for FUS i henhold til den ordinære studieplansyklusen.

14) Nasjonale rammeplaner

MSMT er ikke underlagt rammeplan.

15) Opptakskrav og rangeringsregler

En bachelorgrad innen materialteknologi, metallurgi og/eller kjemi eller tilsvarende bakgrunn (med visse tilleggskrav) med gjennomsnittskarakter C danner grunnlag for opptak til MSMT. I tillegg gjelder engelsk språkkrav til internasjonale masterprogram som beskrevet på NTNUs nettsider.

16) Samarbeidende fakulteter

Som tidligere beskrevet vil IPM ved IVT være involvert i studieprogrammet ved at studentene tar emner fra IPM og har mulighet til å velge fordypningsprosjekt og masteroppgave med veileder fra IPM. Dette er iht. arbeidet med prosjektet *Fremtidens materialteknologistudium* og gjenspeiler de to siste år i MTMT.

NT-fakultetet er vertsfakultet.

MSMT vil gå inn under det eksisterende programrådet for materialteknologistudiene som har representanter både fra IMT og IPM.

17) Innmelding av nytt studieprogram til FS

18) Vitnemålstekster

Tekster til vitnemålets side 2 og Diploma Supplement ettersendes senest i forbindelse med studieplanarbeidet høsten 2016.

Notat

Til: Studieavdelingen

Kopi til:

Fra: Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse

Endelig forslag på endringer i studieprogramporteføljen 2016/2017 - Status for implementering av utdanningsdelen av internasjonal handlingsplan 2014-2017 - SVT-fakultetet

Det vises til notat av 23.06.15 og e-post av 15.09.15 fra SA.

1. Endelig forslag på endringer i studieprogramporteføljen 2016/2017

Fakultet viser til oversendelse av 28.04.15 og opprettholder sitt tidligere forslag med ett unntak. Det gjelder forslaget om nedleggelse av «Emnestudier i samfunnsvitenskapelige fag». Fakultetet er inntil videre nødt til å opprettholde «Emnestudier i samfunnsvitenskapelige fag». Dette med tanke på suppleringsopptaket til vårsemesteret som vi ikke ønsker å knytte til noe bestemt studieprogram og som et alternativ for eksterne søkere til våre masterprogram som ikke er kvalifisert (mangler emner/svake karakterer). Disse bør gis en mulighet til å velge enkeltemner. Opptaksrammene i høstsemesteret vil bli vesentlig redusert da det er ønskelig at ordinære søkere velger et årsstudium eller et bachelorprogram. Fakultetet har drøftet dette med opptakskontoret og de opplyser at opptaksprosessen/-rutinene vurderes i forbindelse med fusjonen og at dette kan gi andre løsninger for disse søkergruppen. Fakultetet vil da komme tilbake til saken og vurdere en eventuell nedleggelse.

Det ble foreslått å opprette en erfaringsbasert master i skolefag fra studieåret 2016/2017. Styret ga sin tilslutning til at fakultetet arbeidet videre med dette forslaget og det ble nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra HF-fakultetet, IME-fakultetet og SVT-fakultetet som skulle arbeide videre med forslaget. Forslaget fra arbeidsgruppen følger de samme linjene som tidligere er foreslått, men det foreligger forslag på endringer og utdypning av enkelte punkter. Her kan nevnes:

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@svt.ntnu.no	Paviljong A, 2.etasje NTNU Dragvoll	+47 73 59 19 00	Per Stene
	http://www.ntnu.no		Telefaks +47 73 59 19 01	Tlf: +47 73 59 19 04

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

- Ny betegnelse for den erfaringsbaserte masterprogrammet – Master i skolefag og lærerprofesjon
- En nærmere vurdering av mulige konsekvenser av implementeringen av KDs nye 10-årsstrategi for videreutdanning innen skoleverket «Kompetanse for kvalitet»
- En nærmere avklaring av hvorvidt erfaringsbaserte masterprogram på 90 studiepoeng gir lektorkompetanse
- En nærmere beskrivelse av forskningskoblingen og tverrfagligheten i studieprogrammet
- En mer detaljert studieplan hvor det faglige innhold skal ligge på masternivå og det sikres en god faglig forankring på «eierinstituttene». Det er videre gjort:
  - omfattende justeringer av læringsmålene
  - Fjernet et fellesemne i rådgivning/veiledning
  - Presisert opptakskravene

Det vises for øvrig til vedlagt notat fra arbeidsgruppen av 22.09.15 for en nærmere utdypning av de enkelte punkter i kravspesifikasjonen. Rådet for KOMPIS har anbefalt gruppens forslag overfor SVT-fakultetet. Det foreligger videre tilslutning til forslaget fra HF-fakultetet og IME-fakultetet.

Utover dette er det ingen ytterligere kommentarer eller forslag til endringer. Oppsummert vil derfor SVT-fakultetet foreslå:

1. Det foreslås opprettet en erfaringsbasert master på 180 studiepoeng med betegnelsen «Master i skolefag og lærerprofesjon» og med studieretning i norsk, studieretning i matematikk og studieretning i rådgivning og veiledning, fra studieåret 2016/2017.
2. Følgende studietilbud foreslås lagt ned:
  - Master i pedagogikk-studieretning i skoleutvikling
  - Årsstudium i samfunnskunnskap
3. Det vedtas følgende betegnelse på studieprogram og –retning ved Program for lærerutdanning :
  - Master i fag og -yrkesdidaktikk og lærerprofesjon og med studieretning i Lærerprofesjon, utviklingsarbeid og veiledning

Fakultetet har ingen pågående Nordic Master programmes (NMP) eller N5T (Nordic Five Tech Programmes).

2. Status for implementering av internasjonal handlingsplan 2014-2017 – utdanningsdelen

2.1. Internasjonal mobilitet og utgående/innkommende studentmobilitet

Med utgangspunkt i den internasjonale handlingsplanen utformet fakultetet en felles tekst som ble tatt inn i studieplanen til samtlige bachelorprogram ved fakultetet:

Det er mulig for studentene å dra på utveksling i ett eller to semester i løpet av bachelorstudiet. Instituttet anbefaler utreise enten i 3. og/eller 4. semester (breddeåret) for å ta valgfrie emner, eller i 5. og/eller 6. semester for å ta emner som kan inngå i fordypningen. Eventuelt kan studentene flytte om på rekkefølgen av emnene i andre og tredje studieår.

De fleste toårige masterstudiene har også informasjon om at det gis muligheter for utveksling/ opphold i utlandet. Det mest vanlige er å anbefale utveksling i 2. eller 3. semester og før arbeidet med masteroppgaven har startet. De femårige integrerte masterprogrammene og profesjonsstudiet i psykologi inneholder også opplysninger om opphold i utlandet og når i studiet dette oppholdet bør legges. Fakultetet har tidligere bestemt at alle studieplaner skal inneholde en slik tekst og vil i forbindelse med høstens studieplanarbeid innskjerpe at det tas inn et punkt om dette i alle studieplanene. Videre at innholdet i dette punktet blir så konkret og detaljert som mulig.

Fakultetet hadde i studieåret 2014/2015 212 studenter som reiste ut på studieopphold. Av disse reiste 121 innenfor bilaterale samarbeidsavtaler (enten NTNUs eller fakultetets avtaler), 29 innenfor ERASMUS/Nordplus-avtaler og de resterende – 62 – utenfor samarbeidsavtalene. Fakultetet hadde 156 innreisende studenter av disse kom 16 under bilaterale samarbeidsavtaler, 112 under ERASMUS/Nordplus-avtaler og de resterende – 28 – utenfor samarbeidsavtalene. Oppsummert så reiste 71 % av de utreisende studentene og 82 % av de innreisende studentene innenfor samarbeidsavtaler. Det mest populære lærestedet for utreisende studenter synes å være University of California med flere ulike campus. De fleste innreisende studentene kommer fra andre europeiske land og det er spesielt Tyskland som peker seg ut.

Tallene ovenfor gjelder for studenter som tar deler av sin utdanning i utlandet eller i Norge og deretter fullfører sine studier i hjemlandet. Her er det ikke balanse mellom innreisende og utreisende studenter. Det er 56 færre som kommer inn. Det er videre store forskjeller mellom institutt og studieprogram. Fakultetet hadde i 2014/2015 registrert 48 utenlandske studenter på de internasjonale masterprogram og dersom disse tas i betraktning nærmer det seg en balanse. Fakultetet ønsker å øke antallet innreisende og utreisende studenter og vil i den forbindelse satse på økt rekruttering.

2.2. Internasjonalisering av bachelor- og masterutdanning

Globale utfordringer

Globale utfordringer reflekteres ikke i læringsmålene til alle studieprogrammene ved fakultetet, men de inngår i svært mange. Fakultetet har fire internasjonale masterprogram og i disse nevnes globale utfordringer eksplisitt i Master in Globalization, Politics and Culture, men globale utfordringer er også fremtredende i læringsmålene til to av de andre internasjonale masterprogrammene. Det kan videre tilføyes at globale utfordringer er spesielt framtredende innenfor læringsmålene i disiplinene geografi, sosialantropologi/afrikastudier og statsvitenskap.

Det eneste mål fakultetet har på om studentene oppnår det forventede læringsutbytte om globale utfordringer, er eksamensresultatene. Her måles imidlertid alle deler av læringsmålet og det er av den grunn vanskelig å si i hvilken grad de oppnår denne delen av læringsmålet. Man må imidlertid anta at de som fullfører og består programmet har tilegnet seg de punktene som inngår i det forventede læringsutbytte også de som angår globale utfordringer.

Hvordan utnytter fakultetet mangfoldet blant studenter og undervisere

På bachelor og masternivå har fakultetet totalt 136 emner som undervises eller kan undervises på engelsk dersom det kommer internasjonale studenter. Disse tallene inkluderer også masteroppgaver. Fakultetet ønsker å øke det antallet og ser det som et viktig tiltak for å øke rekrutteringen av utenlandske søkere.

Når de gjelder de internasjonale mastergradene benyttes studentenes erfaringer fra sine hjemland aktivt i undervisningen. De deltar også aktivt i sosial sammenhenger for et godt studiemiljø, med sin kultur og innslag i den forbindelse.

Hvilke sentrale tiltak ønsker fakultetet med tanke på en slik måloppnåelse

- Incentiver og bistand i å utvikle flere samarbeidsavtaler
- Incentiver for opprettelse av flere engelskspråklige emner
- Internasjonale rekrutteringskampanjer, f.eks. med bruk av studenter som er eller har vært på et studieprogram ved NTNU.

Notat

Til: Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse

Kopi til:

Fra: Rådet for KOMPIS

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen fysisk signatur

---

Forslag om opprettelse av nytt studieprogram i 2016/2017 - Erfaringsbasert master i skolefag og lærerprofesjon

BAKGRUNN

Rådet for NTNU KOMPIS (Kompetanse i skolen) tok i juni 2014, initiativet til å utrede et mastertilbud som skulle gi lærere muligheten til å oppnå lektorkompetanse. I mars 2015 oppsummerte Rådet og anbefalte at det burde opprettes en erfaringsbasert master i skolefag med SVT-fakultetet som vertsfakultet. SVT-fakultetet sendte inn et foreløpig porteføljeinnspill til behandling i NTNUs styre i mai 2015 der det ble foreslått å opprette tre studieretninger i masteren; studieretning for norsk, studieretning for matematikk og studieretning for rådgivning og veiledning. Naturfag er også en aktuell studieretning, men vil tidligst bli foreslått opprettet fra 2017. Vi fikk positive tilbakemeldinger og har arbeidet videre med programmet. 18. juni ble det formelt etablert en tverrfakultær arbeidsgruppe (ePhorte 2015/10206). Gruppen leverte sin innstilling til SVT-fakultetet via Rådet for KOMPIS. Rådet for KOMPIS med involverte fakultet har sluttet seg til forslaget som nå oversendes for behandling i NTNUs styremøte 22. oktober 2015.

Punktene i resten av notatet er ordnet og nummerert i henhold til «NTNUs kravspesifikasjon for fakultetene...». Pr. dato er det noen uavklarte rammebetingelser, for eksempel i hvilken grad programmet vil komme inn under finansieringsordningen for UDIRs nye 10-årsstrategi for videreutdanning av lærere (*Kompetanse for kvalitet 2016-2025*), og vi har derfor tatt noen forbehold i markedsvurderingen (punkt 3), i estimeringen av antall studenter (punkt 4) og i kostnadsberegningen (punkt 9 og 10) i påvente av snarlige avklaringer fra UDIR.

UDIR har invitert UH-institusjonene til møte om strategien 6. oktober og vi vil da få informasjon om innholdet i den nye strategiperioden og planer for gjennomføring av denne. Det som allerede er

---

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@svt.ntnu.no http://www.ntnu.no	Paviljong A, 2.etasje NTNU Dragvoll	+47 73 59 19 00 Telefaks +47 73 59 19 01	Linda Fredriksen Tlf: +47 73 59 19 04

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlende enhet ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

klart, er at institusjonene vil få svært kort frist til å melde inn direktefinansierte studietilbud som vi ønsker å tilby. Dersom vi får opplysninger som er relevante for markedsgrunnlaget for mastergraden, vil vi ettersende disse.

DEL A – STRATEGISK FORANKRING OG BEGRUNNELSE

1) Strategisamsvar og profil

I NTNUs strategi fram mot 2020 er det et mål å øke videreutdanningstilbudet. I dekanmøte i februar 2014 ble «NTNUs policy for Lærerløftet. Situasjon, mål og tiltak» lagt fram. Med bakgrunn i en situasjonsanalyse ble det fastsatt mål og tiltak for NTNU. Målene var blant annet:

- NTNU skal tilby lærere på 8. til 13. trinn forskningsbasert videreutdanning
- NTNU skal på sikt bli en nasjonal ressursinstitusjon i videreutdanning av lærere
- NTNU arbeider for stor faglig bredde, tar et særlig ansvar for MNT-fagene og videreutdanning på master og phd-nivå

Ett konkret tiltak var å «utvikle en fleksibel modell for mastergradsstudier for lærere som kan implementeres i flere fag». Forslaget om en erfaringsbasert master synes å være et godt svar på mål og tiltak i denne policy. Økt videreutdanning og tilpassing til samfunnets behov ligger også i de samarbeidende fakultetenes strategiplaner fram mot 2020.

SVT-fakultetet har allerede flere videreutdanningstilbud innen ulike fagområder med mange studenter. Noen er organisert som erfaringsbaserte masterprogram og flere har eksterne samarbeidspartnere. Et av disse programmene - Master i skoleledelse - er også rettet mot kompetanseheving i skolen. Videre har fakultetet hatt vertsansvaret for videreutdanning av lærere gjennom KOMPiS, som er NTNUs svar på den statlige videreutdanningssatsningen *Kompetanse for kvalitet*. Det nye studieprogrammet føyer seg derfor naturlig inn i den eksisterende studieprogramporteføljen på fakultetet.

2) Forventet læringsutbytte – Samfunnsrelevans, etikk og internasjonalisering

Studiets forventede læringsutbytte er relevans for arbeidsliv.

Hovedmålgruppen for de skolefaglige retningene i masterprogrammet er de som underviser trinn 8-13 i skolen og som ikke har en mastergrad.

I følge en spørreundersøkelse som ble sendt fra NTNU til lærere, rektorer og skoleeiere i SAFO¹-nettverkene i Midt-Norge i februar 2015, er det stor interesse for en erfaringsbasert mastergrad for lærere. I undersøkelsen som ble sendt til skoleeiere, skoleledere og lærere fremgår det blant annet at hoveddelen av de 732 respondentene ønsker en master som inneholder både disiplin-fag og fagdidaktikk. Det er lagt føringer i studieplanarbeidet på at graden skal være profesjonsrettet og at de skolefaglige retningene skal inneholde ca. 25% fagdidaktikk. Dette gjenspeiles både i det overordnede læringsmålet for graden og konkretiseres videre i læringsmålene for hver enkelt studieretning. Se for øvrig punkt 3) Markedsvurdering for mer informasjon om spørreundersøkelsen.

Siden dette er en erfaringsbasert master med egenbetaling, er det ikke aktuelt å samkjøre emner og undervisning med emner i ordinære studier finansiert over grunnbevilgningen. Selv om studiet ikke er basert på direkte gjenbruk av emner fra andre program, er det lagt opp til noe faglig gjenbruk og tilpasning av hele eller deler av eksisterende emner. Dette gjelder for eksempel enkelte av emnene i rådgivning/veiledning som er en videreutvikling av eksisterende tilbud under KOMPiS-paraplyen² og for norsk og matematikk hvor innholdet i emner som gis til lektorstudenter, er tenkt tilpasset mastergraden.

For en mastergrad rettet mot lærere, vil den etiske dimensjonen både være rettet mot det forskningsetiske og mot praksis. Det er derfor prioritert en god metodisk skolering, både et fellesemne og et studieretnings-spesifikt emne. For studenter som ønsker å skrive masteroppgave (case) i tilknytning til egen arbeidsplass, er det spesielt viktig med vurdering av etiske dimensjoner, noe som gjenspeiles i utkast til læringsmål.

Det er foreløpig ikke aktuelt å lage planer for studentutveksling og internasjonalisering. Programmet er erfaringsbasert og i hovedsak rettet mot personer som har finansiering fra arbeidsgiver og/eller er delvis frikjøpt for å ta programmet.

3) Markedsvurdering – rekrutteringsgrunnlag og arbeidsmarked

Master som hovedmodell fom 2017 – ny norm for læreryrket

Følgende ingress som fulgte utsending av den nevnte spørreundersøkelsen, gir et bilde av et potensielt marked:

---

¹ Samarbeidsforum mellom NTNU som lærerutdanningsinstitusjon og skoleeiere i Midt-Norge.

² Rådgivning/veiledning (60 sp) er godkjent innpasset på masternivå.

«Grunnskolelærerutdanningen blir 5-årig med mastergrad fra høsten 2017. Da allmennlærerutdanningen ble utvidet fra 3-årig til 4-årig i 1992, var det flere tusen lærere som tok en årsenhet for å komme på samme nivå som normen for yrket. Dersom det samme skjer nå, kan en anta at mange tusen lærere ønsker å ta en mastergrad de nærmeste årene. NTNU planlegger derfor å tilby lærere i grunn- og videregående skole en erfaringsbasert mastergrad som videreutdanning fra høsten 2016. Denne mastergraden omfatter 90 studiepoeng der masteroppgaven teller 30 studiepoeng. I planleggingen av denne mastergraden er det viktig for NTNU å få innspill fra brukerne på hvilke fagområder NTNU bør tilby. Det er også interessant å få kunnskap om hvordan NTNU bør organisere studietilbudet på en best mulig måte, slik at lærere har mulighet til å gjennomføre en slik utdanning.»

Viktige funn i spørreundersøkelsen:

- 732 svar (23 skoleeiere, 131 skoleledere og 578 lærere, flest svar fra Sør-Trøndelag og Nordland og flere svar fra videregående skole enn grunnskolen)
- 65 lærere i grunnskolen og 174 lærere i videregående skole svarte at de kunne starte allerede høsten 2016.
- et flertall av de som svarte hadde ikke mastergrad, og er dermed i målgruppen som vi er på jakt etter.
- De fleste ønsket en blanding av nettundervisning og samlinger som var lagt til ukedager. Det var videre størst interesse for et fleksibelt tilbud med 50 % progresjon.
- De mest etterspurte fagområdene var matematikk (340), norsk (324), yrkesdidaktikk (244), fremmedspråk (229) og rådgivning/veiledning (225). Det synes av den grunn å være et godt rekrutteringsgrunnlag i Midt-Norge. Dersom NTNU klarer å komme opp med dette tilbudet høsten 2016, vil det være det første studietilbudet av dette slaget i landet³. Med nettundervisning og få samlinger, vil programmet kunne rekruttere lærere, rådgivere og veiledere over hele landet.

I sum viser dette at det er et stort potensiale for en erfaringsbasert master som gir masterkompetanse for lærere. På sikt kan man se for seg en utvidelse av studietilbudet, enten ved nyetablering og/eller omgjøring av eksisterende ordinære studietilbud til erfaringsbaserte videreutdanningsprogram.

Kobling til ny strategiperiode – *Kompetanse for kvalitet*

I løpet av inneværende strategiperiode *Kompetanse for kvalitet* 2012-2015, prolongert til 2016, har det vært en sterk økning i antallet søknader til ulike mastertilbud ved NTNU. Det er ingen grunn til å tro at denne trenden vil snu, med tanke på at master blir hovedmodell for all lærerutdanning fom 2017.

---

³ UiB har en erfaringsbasert master i undervisning med fordyping i engelsk, norsk eller matematikk, men den er på 120 sp.

KD viderefører satsningen på videreutdanning av lærere og skoleledere, og lanserte i september en ny 10-årig strategiperiode innenfor *Kompetanse for kvalitet* for perioden 2016-2025. Målgruppen er lærere, skoleledere, kulturskolelærere. Matematikk, norsk og engelsk som undervisningsfag vil ha førsteprioritet, og hovedprioriteringen er å heve kompetansen til 60 sp i disse fagene. Deretter kommer andre undervisningsfag og studier begrunnet i andre nasjonale satsninger. Matematikk blir spesielt prioritert, og da KD lanserte 10-årsstrategien orienterte statsråden om at alle studenter som søker om matematikk vil få innvilget sin søknad. Vi har også fått muntlig signaler fra KD som tilsier at master i matematikk vil bli innvilget støtte på lik linje med halv- eller helårsstudier.

Veiledning/rådgivning er ikke nevnt som prioriterte fag i den nye strategiperioden, men ordningen med at lærere kan søke støtte til andre fag enn de som er spesielt prioriterte videreføres. Rådgivning og veiledning knyttet til karriere og utdanningsvalg er for øvrig knyttet til andre nasjonale satsningsområder. For eksempel opprettet KD i 2011 Nasjonal enhet for karriereveiledning, en enhet under VOX (Nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk)⁴ og i mars 2015 nedsatte de et offentlig utvalg om karriereveiledning⁵. I tillegg har hatt KD fokus på frafallsproblematikk, for eksempel gjennom program for bedre gjennomføring av videregående opplæring. Samlet sett bør derfor rådgivning og veiledning kunne komme inn under «studier begrunnet i nasjonale strategier».

Strategiperioden innebærer at skoleeiere nå har 10 år på seg til å heve kompetansen slik at alle lærere vil oppfylle minimumskravene til faglig kompetanse. På den andre siden vil krav om master fra 2017 medføre at en del lærere uten master opplever å ha en «B-utdanning», og vil således være svært motivert til å ta en master ved siden av jobb. Til syvende og sist er det skoleeier som bestemmer/prioriterer hvilke fagområder de vil godkjenne søknader om videreutdanning til.

Når porteføljesaken oversendes, er alle involverte parter klar over at det er usikkerhet knyttet til hvordan KDs nye 10-årsstrategi blir implementert og hvor mange av de interesserte som faktisk vil få sine søknader om stipend eller frikjøp innvilget av sin arbeidsgiver, i konkurranse med lærere som søke om å ta en årshet innen sitt fagområde. Det vil uansett i stor grad være opp til hver enkelt arbeidsgiver/skoleeier å prioritere hvem som skal få støtte og frikjøp. Som en oppfølging av videreutdanningstrategien skal skoleeierne høsten 2015 kartlegge lærernes kompetanse, noe som ganske sikkert vil gi et bedre estimat på behovet for videreutdanning blant lærere og innenfor hvilke fagområder behovene er størst og minst.

---

⁴ <http://www.vox.no/Karriereveiledning/Nasjonalt-enhet-for-karriereveiledning/>

⁵ <https://www.regjeringen.no/no/tema/utdanning/gi-innspill-om-karriereveiledning/id2412210/>

SVT og de øvrige fakultetene som eier planlagte studieretninger har gjort en samlet vurdering og kommet til at det, til tross for uklarheter rundt rammevilkårene, er strategisk viktig å ha planene klare for etablering av et slikt studietilbud selv om rammevilkårene fra KD fortsatt er noe uklare.

Mastere som allerede tilbys av NTNU

NTNU har i dag en rekke mastertilbud som er relevant for lærere. For eksempel SVTs Master i fag- og yrkesdidaktikk og lærerprofesjon samt Master i rådgivningsvitenskap, begge ordinære masterprogram på 120 studiepoeng. Førstnevnte er også beregnet på studenter med lærerkompetanse som ønsker å utvide denne med en mastergrad og dermed få lektorkompetanse, men studiet er først og fremst beregnet på «ferske» eller relativt «ferske» heltidsstudenter som ønsker å bygge ut sin lærerkompetanse for å bli lektor. Det gis ikke tilbud innen norsk og matematikk i denne mastergraden. Master i rådgivningsvitenskap inneholder mange elementer som kan være relevant for lærere eller rådgivere i skolen, men er ikke primært beregnet for disse. Studiet er heller ikke tilrettelagt som deltidsstudium. Begge instituttene som tilbyr disse studieprogrammene, er for øvrig med i planleggingen av den nye erfaringsbaserte mastergraden. HiST tilbyr pr i dag 2-årige masterprogram i norskdidaktikk og matematikdidaktikk som gir undervisningskompetanse opp til 10. trinn. Dette er ordinære fulltidsstudier rettet mot grunnskolelærerstudenter som vil bygge på sin 4-årige utdanning i et integrert løp. Når all lærerutdanning - inkludert grunnskolelærerutdanning - blir femårig fra 2017, vil det antagelig ikke være aktuelt opprettholde den 2-årige mastergraden i den formen det har nå. Når HiST fra 2016 blir en del av nye NTNU, får vi et samlet ansvar for lærerutdanning fra trinn 1-13. Her kan man forvente faglige synergier som på sikt kan gjøre det mulig å tilby erfaringsbaserte mastertilbud for alle trinn innen flere fagområder.

NTNU og HiST har siden 2010 tilbudt et årsstudium i rådgivning som er godkjent på masternivå ved NTNU. Årsstudiet er svært populært blant lærere, rådgivere og veiledere. Alle plassene på Rådgivning 1 fylt opp, og det har vært venteliste fram til studiestart. Det er dermed et betydelig potensiale for å tilby masterpåbygning til de studentene som allerede har bestått hele eller deler av årsenheten i rådgivning i KOMPiS. Totalt 99 personer har gjennomført deler av årsstudiet. Mellom 50 og 70 har fullført hele årsstudiet (tallene er usikre fordi vi pr i dag ikke har oversikt over hvor mange som har fullført den delen av studiet som tilbys av HiST). Det er dermed et betydelig antall studenter som er kvalifisert til å starte på det andre året av en master i rådgivning.

Godkjenning av kompetanse for opprykk til lektor

For at studiet skal være relevant for lærere som ønsker mastergrad, må vi være sikre på at ferdige kandidater får uttelling for sin samlede kompetanse og gi opprykk til lektor. Kravene til opprykk til lektor er regulert i Vedlegg 6 til hovedavtalen mellom KS og Utdanningsforbundet. Denne sier at lektoropprykk forutsetter minst 300 studiepoeng inkludert hovedfag, mastergrad eller tilsvarende. Erfaringsbaserte mastergrader for lærere på 90 studiepoeng er nytt i Norge. Vi har derfor ansett at det kan være en mulig risiko for at formuleringene i Hovedavtalen kan bli tolket/håndhevet ulikt hos ulike arbeidsgivere, og at det vil kunne stilles spørsmål ved om en 90-poengs master oppfyller kravene til opprykk til lektor.

Foreløpige tilbakemeldinger fra Utdanningsforbundet tyder på følgende:

- Omfanget på 90 sp i en master vil gi grunnlag for opprykk, såfremt den samlede utdanningen er på minst 300 studiepoeng og det er krav om minst 60 sp fag i opptaksgrunnlaget.
- Kandidater med treårig utdanning som opptaksgrunnlag, vil ikke nødvendigvis kvalifisere for opprykk til lektor da de ikke har totalt minst 300 studiepoeng. Disse må legge en plan sammen med sin arbeidsgiver og bygge på med studier slik at utdanningen får tilstrekkelig omfang.
- For skolerelevante retninger som rådgivning/veiledning, vil det antagelig ikke kunne gis en slik avklaring, da den kvalifiserer bredere enn de skolefaglige retningene i matematikk og norsk. Det betyr at studentene selv må avklare opprykksmuligheter med sin arbeidsgiver.

SVT-fakultetet og Rådet for KOMPiS vil følge opp saken slik at vi får skriftlige avklaringer fra riktige instanser før mastergraden markedsføres. I og med at beslutninger om opprykk alltid vil være arbeidsgivers ansvar, vil vi sørge for at alle søkere til programmet får god informasjon om hvem som er riktig instans for spørsmål om ansettelse, lønn og opprykk.

4) Antall studenter

Det planlegges oppstart av tre studieretninger høsten 2016; i norsk, matematikk og rådgivning/veiledning med ca 20 studenter pr. retning. Det gir totalt 60 studenter. Med halv studieprogresjon, vil studentene bruke 3 år på studiet og i full drift vil det dermed være 180 studenter registrert i studieprogrammet. I en oppstarts- og etableringsfase er det alltid usikkerhet rundt studenttall, og det kan bli foreslått justeringer i forslag til opptaksrammer når vi vet mer om hvilken finansiering UDIR legger opp til i den tiårige videreføringen av strategien *Kompetanse for kvalitet*.

Det er for øvrig gjort vurderinger som er relevant for det planlagte studenttallet både under del A – Markedsvurdering og del B Økonomi.

5) Forskningskopling og tverrfaglighet

I dette erfaringsbaserte mastertilbudet, beregnet på studenter med mer yrkeskompetanse og mindre faglig kompetanse enn de ordinære toårige masterprogrammene, vil studentene først og fremst møte forskningen og det faglige utviklingsarbeid i de siste semestrene hvor studentene deltar i metodeundervisningen og utarbeider en masteroppgave. Masteroppgaven vil videre være rettet mot skolen og undervisningen.

Forskningskoblingen er utdypet i studieplanen for de enkelte studieretningene. For studieretningen i norsk står det for eksempel følgende: «*et sentralt mål for studiet er at studenter skal kunne plassere aktuell forskning og utvikling i en samfunnsmessig, teoretisk og faghistorisk sammenheng, som grunnlag for kritisk refleksjon og utvikling av egen fagposisjon og praksis. Studentene får mulighet til teoretisk og metodisk fordypning som gir grunnlag for egen forskning på et utvalgt*

område. Studiet avsluttes med en masteroppgave basert på problemstillinger som har relevans for profesjonsutøvelsen som norsklærer.»

Studiet er et samarbeid mellom tre fakultet og er et klart tverrfaglig studietilbud. For eksempel er studieretningen i norsk foreslått utformet slik at norskfaglige ressurser fra Program for lærerutdanning (PLU) ved NTNU og dagens Fakultet for lærer- og tolkeutdanning (FLT) ved HiST vil være viktige for å lykkes, selv om Institutt for språk og litteratur (ISL) ved HF er vertskap for studieretningen. Ressurspersoner fra PLU og FLT har også vært involvert i arbeidet med å utvikle studieretningen. Her vil det ligge en reell mulighet til å komme faglig styrket ut av fusjonen, til nytte for studentene. I emneoversikten er ISL oppført som ansvarlig institutt for alle de norskfaglige emnene, men det åpnes altså for et faglig samarbeid med dagens FLT/HiST og PLU om flere av emnene, slik som emnene med følgende koder: 6301, 6302 og 6305. Det samme vil gjelde veiledningsressurser til masteroppgaven.

Faglig ansvarlig for studieretningen i matematikk har tidligere vært med på å utvikle det toårige mastertilbudet i matematikkdiraktikk for grunnskolelærerstudenter ved HiST. Selv om NTNUs studium primært er rettet mot trinn 8-13 og stiller større krav til matematikk-kompetanse i opptaksgrunnlaget, kan det være potensiale for et utvidet samarbeid med grunnskolelærerutdanningen ved dagens HiST, for eksempel dersom man senere tenker å tilby erfaringsbaserte studietilbud på masternivå rettet mot grunnskolelærere. Institutt for matematiske fag legger også opp til et faglig samarbeid med Program for lærerutdanning.

Studieretningen i rådgivning/veiledning er tverrfaglig i natur og henter sin kunnskapsbase fra flere fagområder. Når Pedagogisk institutt og Institutt for rådgivningsvitenskap slås sammen fra 2016 vil studieretningen i helhet bli eid av et felles institutt ved SVT-fakultetet.

6) Særskilte programaspekter

Mastergraden er beregnet på lærere som har vært i skolen i flere år (minimum to år) og som fortsatt arbeider i skolen. Studiet vil videre være spesielt tilrettelagt med tanke på at det skal kunne tas over lengre tid og samtidig med arbeid. Dette sammenfaller med krav som UDIR stiller for lærere for å få delta i *Kompetanse for kvalitet*.

Studiet er delt inn i to hovedretninger; de skolefaglige retningene norsk og matematikk som er basert på fag som er undervisningsfag i skolen og rådgivning og veiledning som kan betegnes som et skolerlevant fag i en videre forstand⁶.

---

⁶ Skillet mellom skolefag og skolerlevante fag brukes også i nasjonale forskrifter/rammeplaner for grunnskolelærerutdanningen.

7) Eksterne samarbeidspartnere

Det foreligger ikke konkrete planer om samarbeid med eksterne UH-institusjoner, men det utelukkes ikke at det på sikt blir utviklet et mer forpliktende samarbeid med andre institusjoner enn HiST (som ikke regnes som ekstern i denne sammenhengen da de blir en del av nye NTNU fra 1.1.2016). For eksempel kan det i oppfølgingen og konkretiseringen av strategiebunnet *Kompetanse for kvalitet* (2016-2025) komme føringer som aktualiserer en større grad av nasjonalt samarbeid.

I strategien forutsettes for øvrig vi som UH-institusjonen har et tett samarbeid med fylkeskommunen og skoleeiere som vil være «bestillere» av kompetanseheving for lærere. Strategien konkretiserer hvilke roller de ulike aktørene skal ha. NTNU har mange tilbud utover den foreslåtte mastergraden som kommer inn under strategien og det tverrfakultære Rådet for KOMPIS ved NTNU vil ha en sentral rolle i å koordinere og følge opp dette videre.

8) Fellesgrader og fellesprogram, allianser

Er ikke aktuelt på nåværende tidspunkt og kommenteres derfor ikke nærmere.

DEL B – PUNKT 9-10: ØKONOMI

9) Kostnadsberegning og finansiering

Studieprogrammet organiseres på fakultetsnivå med SVT som vertsfakultet, da dette er et tverrfakultært program. Programråd på fakultetsnivå med dekan ved SVT som ansvarlig.

Nye emner i 90 studiepoengs masterutdanning:

Matematikk: 30 sp masteroppgave + 52,5 sp fagemner + 7,5 stp fellesemner (metode)

Norsk: 30 sp masteroppgave + 52,5 sp fagemner + 7,5 sp fellesemner (metode)

Rådgivning/veiledning: 30 sp masteroppgave + 52,5 sp fagemner + 7,5 sp fellesemner (metode).

Tabellen under gir en oversikt over kostnader knyttet til gjennomføring og inntekter av studieavgift inkl. egeninnsats fra fakultetet, samt samlet uttelling i IFM for alle studiepoengene for hele programmet. Forslaget innebærer at programmet har en masteroppgave med omfang 30 sp (dvs 90 sp totalt) og nye fagemner tilsvarende 52,5 sp innen hver av studieretningene, samt et felles metodeemne 7,5 sp dvs 165 sp totalt. Antall kandidater per studieretning er foreløpig usikkert, men den videre beregningen er basert på 20 beståtte kandidater per studieretning. Kostnadsberegningen er basert på erfaringstall fra Masterprogrammet i organisasjon og ledelse (MOL). Med 20 betalende studenter og en studieavgift på kr. 10.000,- per 7,5 studiepoeng, og kr. 35.000,- per masteroppgave, bærer studentinntektene gjennomføringskostnaden. Forskjellen mellom finansiering og kostnader i tabellen under tilsvarer resultatuttellingen.

Kostnader		Finansieringskilder	
Oppstarts- og utviklingskostnader	730 000	Fakultetets egne midler	730 000

Sum	730 000		730 000
-----	---------	--	---------

Kostnader		Finansieringskilder	
Ordinær drift, år 1 2016 (kun høst)	1 205 890	Fakultetets egne midler	5 890
		Inntekt studieavg	1 200 000
		Stipulert resultat bevilgning i IFM	-
Ordinær drift, år 2 2017	3 810 652	Fakultetets egne midler	10 652
		Inntekt studieavg	3 800 000
		Stipulert resultat bevilgning i IFM	-
Ordinær drift, år 3 2018	4 840 582	Fakultetets egne midler	-9 418
		Inntekt studieavg	4 850 000
		Stipulert resultat bevilgning i IFM	459 720
Ordinær drift, år 4 2019	5 870 512	Fakultetets egne midler	-29 488
		Inntekt studieavg	5 900 000
		Stipulert resultat bevilgning i IFM	1 379 160
Ordinær drift, år 5 2020	5 870 512	Fakultetets egne midler	-29 488
		Inntekt studieavg	5 900 000
		Stipulert resultat bevilgning i IFM	1 838 880
Ordinær drift, år 6 2021	5 870 512	Fakultetets egne midler	-29 488
		Inntekt studieavg	5 900 000
		Stipulert resultat bevilgning i IFM	4 570 380
Ordinær drift, år 7 2022	5 870 512	Fakultetets egne midler	-29 488
		Inntekt studieavg	5 900 000
		Stipulert resultat bevilgning i IFM	4 570 380
Ordinær drift, år 8 2023	5 870 512	Fakultetets egne midler	-29 488
		Inntekt studieavg	5 900 000
		Stipulert resultat bevilgning i IFM	4 570 380
Sum	39 209 682		56 598 582

Studentbetaling

Forslag til størrelse på egenbetaling per emne fra studentene, er basert på tilsvarende finansiering til NTNU fra KD til emner tilknyttet satsingen *Kompetanse for kvalitet*. Følgende sammenligning er en beregning av inntektene av studieavgiften ved 20 studenter som gjennomfører 30 sp:

Master i skoleprofesjon (MiS) = 20 studenter * avg. kr. 10.000,- * 4 emner = 800 000,-

Kfk-finansiering = kr. 600.000,- + 19.000,- * 10 studenter = 790 000,-

MOL finansiering = 20 studenter * avg. 18.000,- * 4 emner = 1 440 000,-

Emnene i MiS er beregnet til selvkost. For masteroppgaven (30 sp) er forslaget en egenbetaling på kr. 35.000,- til sammenligning er egenbetalingen for masteroppgaven i MOL kr. 38.500,-

Vi presiserer at forslaget til satser for egenbetaling er et foreløpig estimat og at det er usikkerhet knyttet til studenttallene. Vi vil komme tilbake med et endelig forslag til rektor dersom programmet blir opprettet.

10) Oppdragsundervisning og erfaringsbaserte masterprogram med egenbetaling

Dette er et erfaringsbasert masterprogram som dels skal finansieres ved egenbetaling fra studentene. Med henvisning til punkt 9 over vil fakultetet foreløpig anslå en kursavgift på kr. 10.000,- pr emne (7,5 sp) og masteroppgave kr. 35.000,-. På grunn av usikkerhet knyttet til implementeringen av KDs 10-årsstrategi for videreutdanning av lærere må vi ta forbehold om satsen for egenbetaling og ber om anledning til å komme tilbake til dette i oktober. Involverte fakultet er klar over at det i en oppstarts- og utviklingsfase må påregnes å bruke strategiske midler.

DEL C – STUDIEADMINISTRATIVE KRAV

11) Krav til bachelorprogram og masterprogram i forskrifter

Programmet foreslås organisert som et erfaringsbasert masterprogram på 90 studiepoeng, med en masteroppgave på 30 studiepoeng. Det foreslås studieretninger i norsk, matematikk og rådgivning/veiledning. En ny studieretning i naturfag planlegges tilbudt fra 2017/2018. Modellen for programmet gjør den enkel å utvide. Dersom det er kapasitet og interesse for nye fag/disipliner, kan det opprettes flere studieretninger.

Det foreslåtte studieprogrammet tilfredsstillers «Forskrift om krav til mastergrad». I § 5 gis det rom for erfaringsbaserte masterprogram på 90 studiepoeng. Videre tilfredsstillers kravet om en masteroppgave på minst 30 studiepoeng i § 6.

12) Studieplan, forventet læringsutbytte og læringsmål, emnebeskrivelse, studentutveksling og internasjonalisering

Utkast til studieplan er vedlagt. Denne inneholder en del A som gir føringer for studieretningene og en del B som inneholder beskrivelser for de tre studieretningene norsk, matematikk og rådgivning/veiledning. Den generelle delen er utarbeidet av de involverte fakultetene i felleskap, mens de ulike studieretningene er utarbeidet av ansvarlig fakultet/institutt. De ulike studieretningene har ulike opptakskrav.

Overordnet visjon og læringsmål

Det er laget et overordnet læringsmål som setter føringer for de studieretningsspesifikke læringsmålene.

Visjon

Deltakerne skal etter endt masterstudium ha oppnådd profesjonskompetanse som gjør dem i stand til både å utvikle egen yrkesutøvelse og til å bidra til fornyelse av kunnskap og praksis i skolens virksomhet.

Læringsmål for programmet

Kunnskaper

Etter fullført studieprogram skal kandidaten

- ha avansert profesjonsfaglig kunnskap innenfor det område som tilhører den enkelte studieretning
- ha spesialisert innsikt innen en avgrenset del av fagområdet
- ha inngående forståelse for forskning, vitenskap og kunnskapstradisjoner som er relevante for studieretningen
- ha inngående kunnskap om forholdet mellom læring, vurdering og veiledning

Ferdigheter

Etter fullført studieprogram skal kandidaten

- kunne forholde seg kritisk til varierte kunnskapskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer som grunnlag for reflektert praksis
- kunne anvende relevant forskning og arbeide med praktiske, teoretiske og etiske problemstillinger innenfor ulike områder
- kunne gjennomføre et selvstendig og faglig relevant vitenskapelig arbeid og beherske akademisk skriving og formidling, i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
- kunne drive forskningsbasert utvikling av egen praksis i skolens virksomhet

Generell kompetanse

Etter fullført studieprogram skal kandidaten

- kunne tilegne seg ny kunnskap på områder som er relevante for profesjonen
- kunne kommunisere muntlig og skriftlig om profesjonsfaglige problemstillinger, både med forskere, profesjonsutøvere og med allmennheten
- Kunne opptre forsknings- og profesjonsetisk i yrkesutøvelse

Studiets oppbygging

Studiet er på 90 studiepoeng og normert til 3 års studier. Det er et deltidsstudium, hvor studenten normalt avlegger 15 studiepoeng pr. semester og undervisningen er basert på samlinger og fjernundervisning.

Studiet består av:

- ett obligatorisk fellesemne i metode (7,5 sp)
- 52,5 studiepoeng studieretningsfag, inkludert studieretningsspesifikk metode og veiledning og veiledning for vurdering
- Masteroppgave (30 sp)

Hver studieretning skal inneholde studieretningsspesifikke emner på 52,5 studiepoeng. For de skolefaglige retningene i norsk og matematikk skal det inngå både fag og fagdidaktikk i denne komponenten og det tas sikte på at fagdidaktikk utgjør 25 % av emnene som ikke er fellesemner. For skolerelevante studieretninger som rådgivning og veiledning må det være en spesiell tilpasning. I alle studieretningene skal i tillegg inngå et fagspesifikt metodeemne på 7,5 sp.

Studieretningsemner i norsk (alle 7,5 sp):

Norskfaget i historisk og teoretisk perspektiv, Lesing, skriving, muntlig og literacy, Språklige teorier og praksiser, Litterære teorier og praksiser, Læringsprosesser, vurdering og veiledning i norskfaget, Estetikk, medialitet og modalitet, Masteroppgaverelatert prosjektemne.

Studieretningsemner i matematikk (alle 7,5 sp): Algebra, ett av emnene Geometri, Matematikk 4K eller Numeriske metoder), Mastergradsseminar i matematikk, Teorier for kunnskap og læring i matematikk, Epistemologisk kunnskap for matematikklærere, Forskningsmetoder i matematikk- og realfagsdidaktikk, Vurdering, veiledning og læringsprosesser i matematikk.

Studieretningsemner i rådgivning og veiledning: Rådgivning og inkludering (15 sp), Studie og karriereveiledning i skolen (7,5 sp), Karriererådgivning for privat og offentlig virksomhet (7,5 sp), Rådgivning i skolen som organisasjon (7,5 sp), Sosialpedagogikk og rådgivning (15 sp).

Modell

Semester:	Emne – 7,5 sp	Emne – 7,5 sp
6. semester	Masteroppgave	
5. semester		
4. semester	Studieretningsemne	Studieretningsspesifikk metode
3. semester	Studieretningsemne	Fellesemne i metode
2. semester	Studieretningsemne	Studieretningsemne
1. semester	Studieretningsemne	Studieretningsemne – inkl. veiledning og vurdering

Innholdets relevans for læringsutbyttet

For å være så relevant som mulig, bør en erfaringsbasert og profesjonsrettet masterutdanning rettet mot skolen være designet nedenfra og opp, slik at den følger analytiske snarere enn syntetiske prinsipper. Det vil i praksis si at den bør ta utgangspunkt i studentenes egne profesjonserfaringer, som deretter blir underlagt refleksjon, analyse og teoretisering. I neste omgang vil studentene

dermed kunne få en mer vitenskapelig fundert forståelse av egen virksomhet og bli i stand til å endre praksis i tråd med forskningsbasert kunnskap.

For studieretningen i norsk vil en slik design også innvirke på forholdet mellom skolefaget norsk og studiefagene norsk, nordisk og fagdidaktikk. Ved å starte med lærerens og skolens norskfaglige virksomhet vil skolefaget danne utgangspunkt for både fagdidaktisk og disiplindefaglig overbygning. Dette gjør også at skolefagets kompetanseområder – særlig knyttet til lesing, skriving og muntlig – blir styrende for emnesammensetning og -oppbygging.

For studieretningen i matematikk legges det opp til å gi kandidatene sterk matematikkfagligkompetanse ved å gi til sammen minst 82,5 studiepoeng i disiplindefaglige emner. For å oppfylle læringsmålet for studieretningen vil det i disse emnene inngå både algebra og analyse, og det legges inn et prosjektbasert emne som tar sikte på å bringe kandidatene opp til masternivå (3000-nivå) innenfor én av disse to hovedretningene i matematikk. De øvrige emnene vil behandle aspekter som er relevante for å beskrive og forklare læring av matematikk, inkludert veiledning og vurdering i matematikk, samt ta opp hva som karakteriserer matematikkunnskap for lærere og å utvikle kunnskap om epistemologiske modeller for matematisk kunnskap i skolen.

For studieretningen i rådgivning og veiledning er det lagt opp til økt kompetanse for lærere og rådgivere i grunn- og videregående skole eller annen pedagogisk virksomhet i tilknytning til skole. Innholdet i studieretningen omfatter tema innen sosialpedagogisk rådgivning, studie- og karriereveiledning og profesjonsveiledning. Læringsutbyttet studentene tilegner seg skal bidra til at de kan møte de utfordringene lærere og rådgivere står overfor når det gjelder å håndtere annerledeshet, utenforskap og inkludering i et mangfoldig samfunn.

Det er tatt et bevisst valg om å legge inn mer metode (totalt 15 sp) enn det som er vanlig i et erfaringsbasert masterprogram. Dette er helt nødvendig for å oppfylle intensjonene om at kandidatene skal være på et høyt faglig nivå også hva gjelder å utvikle egen yrkesutøvelse og å bidra til fornyelse av kunnskap og praksis i skolens virksomhet.

Arbeids- og undervisningsformer, eksamens- og andre vurderingsformer

For studieretningen i rådgivning og veiledning planlegges det forelesninger, dialoger, praktiske øvelser og gruppeprosesser, der deltageraktivitet og erfaringsbasert læring vektlegges. Obligatoriske arbeidskrav der studentene reflekterer over egen praksis som rådgiver/veileder knyttet opp til teori, inngår i hele studiet. Veiledningsseminaret er knyttet til arbeid med egen masterskisse på siste samling. Hvert emne avsluttes med en skriftlig emneoppgave hvor karakterskala A-F brukes for vurdering.

Studieplanen for matematikk har foreløpig ikke konkrete beskrivelser av undervisnings- og vurderingsformer. Men det er lagt ned mye arbeid i faglig forankring av læringsmålet og i diskusjoner om innhold og gjennomføring av studiet. Dette vil bli fulgt opp i det videre studieplanarbeidet.

For alle retningene vil det legges til rette for - men ikke kreves - at studentene knytter masteroppgaven til en problemstilling/case på egen arbeidsplass. Det felles metodeemnet skal forberede studentene på masteroppgaven. Innholdet i dette emnet vil derfor legges opp slik at det støtter opp om den enkeltes masteroppgave og ha et innhold som tar sikte på utvikle lærerens egen FoU-kompetanse. Det vil inkludere både statistikk/kvantitativ metode og kvalitativ metode. Det er drøftet, men ikke avklart om det skal være muntlig høring knyttet til masteroppgaven.

Internasjonalisering og eventuell utveksling av studenter har liten relevans i dette programmet og kommenteres ikke nærmere.

13) Fastsettelse av studieplan

SVT-fakultetet er vertsfakultet for masterprogrammet og vil forestå den endelige godkjenning av studieplanen, etter at programrådet for studiet har gitt sin anbefaling. Forut for denne behandlingen må de institutt og fakultetet som har det faglige «eierskapet» til studieretningene og emnene som inngår, foreta sine vurderinger og eventuelt gi anbefalinger om godkjenning. Denne saksgang er den samme som for Master i organisasjon og ledelse og for studietilbud i KOMPIS hvor SVT også er vertsfakultet.

14) Nasjonale rammeplaner

Opptak til studiet forutsetter at søkerne allerede har godkjent lærerutdanning og mastergraden er ikke direkte underlagt nasjonale rammeplaner.

Når det blir krav om master for lærere fra 2017, vil det i studieplanarbeidet og i videre utvikling av programmet være naturlig å se til de nasjonale bestemmelsene for den 5-årige grunnskolelærerutdanningen.

15) Opptakskrav og rangeringsregler

De overordnede opptakskravene er:

Skolefaglige retninger:

- Godkjent lærerutdanning av minst tre års varighet
- Fordypning i fag/fagdidaktikk på til sammen minst 60 studiepoeng i studieretningen med et vektet gjennomsnitt på minst C
- To års undervisningspraksis

Studieretningene skal spesifisere hvilke krav som stilles til emnegruppen på 60 studiepoeng som utgjør den faglige fordypningen i opptaksgrunlaget. De skal også spesifisere om det i tillegg stilles som krav at undervisningspraksisen er *innen* fagområdet for studieretningen.

Skolerelevante retninger:

- Godkjent lærerutdanning av minst tre års varighet og minst to års skolerelevant erfaring eller erfaring fra annen relevant pedagogisk virksomhet og et vektet karaktersnitt på minst C.

Disse opptakskravene tilfredsstillende de krav som er gitt i § 20, punkt 1 i NTNUs studieforskrift. Kravet til faglig fordypning på 60 studiepoeng går utover minimumskravet som stilles i forskriften.

Dersom interessen blir like stor som i markedsundersøkelsen og med opptak av 60 studenter vil det kunne være behov for adgangsbegrensning, men det er foreløpig ikke laget et konkret forslag. Dette vil bli vurdert utarbeidet dersom programmet blir opprettet.

16) Samarbeidende fakulteter

Programmet er et samarbeid mellom HF, IME og SVT, med SVT som vertsfakultet. Programmet vil i utgangspunktet ha samme forankring som Master i organisasjon og ledelse og organisert under SVT-fakultetet med Prodekan som programleder. Det vil bli opprettet et programråd i henhold til NTNUs retningslinjer.

UTKAST

Studieplan

2016-

2017

Vedtatt av opprettet av NTNUs styre XXX
Studieplan vedtatt av SVT-fakultetet XXX

Master i skolefag og
lærerprofesjon

DEL A – GENERELL DEL – Masterprogram i skolefag og lærerprofesjon

Erfaringsbasert mastergrad vedtatt opprettet av Styret ved NTNU xx.xx.2015 (S-sak xxx) med studieplan vedtatt av Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse xx.xx.2016.

Det erfaringsbaserte masterprogrammet i skolefag og lærerprofesjon er et tverrfakultært studieprogram på 90 studiepoeng som tilbys av Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektronikk (IME), Humanistisk fakultet (HF) og Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT), med sistnevnte som vertsfakultet.

Masterprogrammet har pr i dag tre studieretninger; norsk, matematikk og rådgivning og veiledning.

LÆRINGSMÅL

Visjon

Deltakerne skal etter endt masterstudium ha oppnådd profesjonskompetanse som gjør dem i stand til både å utvikle egen yrkesutøvelse og til å bidra til fornyelse av kunnskap og praksis i skolens virksomhet.

Læringsmål for programmet

Kunnskaper

Etter fullført studieprogram skal kandidaten

- *ha avansert profesjonsfaglig kunnskap innenfor det område som tilhører den enkelte studieretning*
- *ha spesialisert innsikt innen en avgrenset del av fagområdet*
- *ha inngående forståelse for forskning, vitenskap og kunnskapstradisjoner som er relevante for studieretningen*
- *ha inngående kunnskap om forholdet mellom læring, vurdering og veiledning*

Ferdigheter

Etter fullført studieprogram skal kandidaten

- *kunne forholde seg kritisk til varierte kunnskapskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer som grunnlag for reflektert praksis*
- *kunne anvende relevant forskning og arbeide med praktiske, teoretiske og etiske problemstillinger innenfor ulike områder*
- *kunne gjennomføre et selvstendig og faglig relevant vitenskapelig arbeid og beherske akademisk skriving og formidling, i tråd med gjeldende forskningsetiske normer*
- *kunne drive forskningsbasert utvikling av egen praksis i skolens virksomhet*

Generell kompetanse

Etter fullført studieprogram skal kandidaten

- *kunne tilegne seg ny kunnskap på områder som er relevante for profesjonen*
- *kunne kommunisere muntlig og skriftlig om profesjonsfaglige problemstillinger, både med forskere, profesjonsutøvere og med allmennheten*
- *Kunne opptre forsknings- og profesjonsetisk i yrkesutøvelse*

MÅLGRUPPE

Personer med godkjent lærerutdanning og arbeidserfaring som ønsker å utvide/bygge på sin kompetanse med profesjonsrelevant master. For skolefaglige studieretninger er hovedmålgruppen lærere på trinn 8-13 som ønsker en profesjonsrettet mastergrad med fordypning i fag og fagdidaktikk.

OPPTAKSKRAV

Opptakskrav til masterprogrammet

I en erfaringsbasert master utgjør både tidligere utdanning og arbeidspraksis et samlet kunnskapsgrunnlag som gir grunnlag for opptak til master.

For skolefaglige retninger kreves godkjent lærerutdanning av minst tre års varighet (180 sp) med en fordypning i faget på minimum 60 sp og minst to års undervisningspraksis.

For skolerelevante retninger kreves godkjent lærerutdanning av minst tre års varighet (180 sp) og minst to års skolerelevant praksis.

Det foretas separat opptak til de ulike studieretningene og presisering av opptakskravene og eventuelle tilleggskrav til praksis er lagt inn i studieplanen for hver enkelt studieretning.

Det stilles krav om et vektet snitt på minst C i opptaksgrunnlaget. For skolefaglige retninger beregnes karaktersnitt av den faglige fordypningen på 60 studiepoeng. For skolerelevante retninger beregnes karaktersnitt av hele opptaksgrunnlaget eller av xxx.

Opptakskrav til enkeltemner

<Legges inn dersom det blir aktuelt med opptak til enkeltemner>

Studiets oppbygging og organisering av undervisning

Moduler og enkeltemner

Masterprogrammet består til sammen 90 studiepoeng:

- Studieretningsspesifikke emner (52,5 sp)
- Fellesemne i metode (7,5 sp)
- Masteroppgave (30 studiepoeng)

Emnene har et normalt et omfang på 7,5 eller 15 studiepoeng. Emnene undervises regelmessig og det er lagt opp til en faglig progresjon.

Semester:	Emne – 7,5 sp	Emne – 7,5 sp
6. semester	Masteroppgave	
5. semester		
4. semester	Studieretningsemne	Studieretningsspesifikk metode
3. semester	Studieretningsemne	Fellesemne i metode
2. semester	Studieretningsemne	Studieretningsemne

1. semester	Studieretningsemne	Studieretningsemne – inkl. veiledning og vurdering
--------------------	--------------------	--

Organisering av undervisning

Programmet som tilbys er et erfaringsbasert masterprogram på 90 studiepoeng og tilbys som videreutdanning tilrettelagt for deltidsstudier. Det undervises normalt i to emner (til sammen 15 sp) i hver studieretning pr semester. Se beskrivelse av den enkelte studieretning for detaljer.

Undervisnings- og læringsformer

Samlingsbasert. E-læringsplattformen Its learning.

Masteroppgaven

Masteroppgaven er et selvstendig arbeid på 30 studiepoeng og er en fordypning innenfor den enkelte studieretningen. Arbeidet med masteroppgaven innebærer å under veiledning utforme og gjennomføre et forskningsprosjekt som så dokumenteres gjennom selve masteroppgaven. Tema for oppgaven avgjøres av studenten selv i samråd med veileder. Masteroppgaven skal være profesjonsrettet og praksisrelevant med solid forankring i fagdidaktikk og fag.

Det skal inngås en egen masteravtale som signeres av student, veileder og institutt.

Generelle bestemmelser

Deltidsstudier og konsekvenser av studieplanendringer

Masterprogrammet er tilrettelagt for deltidsstudier. Normal progresjon for gjennomføring av modulene er inntil 15 studiepoeng per semester. Emner innenfor samme semester legges kollisjonsfritt, men overlappende eksamensperioder må påregnes.

Studieplanen revideres hvert studieår. Det tas derfor forbehold om endringer i emneporteføljen. I den grad studieplanrevisjonen har konsekvenser for studenter som har startet på masterprogrammet, vil det lages overgangsordninger.

Forbehold om gjennomføring

Det tas forbehold om tilstrekkelig antall deltakere for ordinær gjennomføring av enkeltemner. Ved færre enn sju påmeldte deltakere kan det bli aktuelt med alternativ gjennomføring.

EMNEBESKRIVELSR FELLESEMNER (metode og masteroppgaven)

Emne i metode, 7,5 studiepoeng

Emnekode	<Prefiks og kode >
Emneansvarlig	
Institutt og fakultet*	Pedagogisk institutt
Antall studiepoeng*	7,5
Undervisning	Høst
Emnets navn (bokmål)*	Metode (arbeidstittel)
Emnets navn (engelsk)	
Opptakskrav	Som for masterprogrammet
Anbefalte forkunnskaper	Som for masterprogrammet
Målgruppe	Som for masterprogrammet
Læringsmål*	<p>Læringsmål:</p> <p>Kunnskap Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har innsikt i grunnlagsdiskusjoner innen vitenskapsteori, vitenskapshistorie og kunnskapssosiologi som har relevans for profesjonsfaglig forskning • har kunnskap om ulike forskningsmetoder • har kunnskap om datainnsamling og analyse av empiri • har kunnskap om forskningsterminologi • har kunnskap om gjeldende forskningsetiske retningslinjer <p>Ferdigheter: Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan plassere eget forsknings- og utviklingsarbeid i en vitenskapsteoretisk kontekst • kan utarbeide problemstilling og velge forskningsmetode som kan bidra til å belyse problemstillingen • kan utføre datainnsamling og analysere empiri • kan forstå og anvende sentrale forskningsmetodiske begrep • kan gjøre forskningsetiske vurderinger i forhold til eget forsknings- og utviklingsarbeid <p>Generell kompetanse: Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om vitenskapsteoretiske grunnlagsproblemer • har kunnskap om ulike forskningsmetoder • kan utføre datainnsamling og analyse av empiri • gjøre forskningsetiske vurderinger
Faglig innhold*	<p>Faglig innhold: Innføringsemnet metode i som forskningsfelt er et felles studieopplegg for alle studieretninger i masterprogrammet, og tar sikte på å gi studentene kunnskap om, og innsikt i, overordnede spørsmål. Fellesemnet består av to deler: 1) en introduksjon til grunnlagsproblemer i vitenskapsteori, vitenskapshistorie og kunnskapssosiologi, 2) og en</p>

	presentasjon av ulike forskningsmetoder, innføring datainnsamling og analyse av empiri. Med utgangspunkt i teoretiske og metodiske refleksjoner skal emnet hjelpe studentene i gang med valg og avgrensning av masterprosjekt.
Læringsformer og aktiviteter	Læringsformer og aktiviteter: Undervisningsform vil være en kombinasjon av forelesninger, gruppearbeid og presentasjoner. Obligatoriske innleveringer og presentasjoner skal være godkjent før studenten kan gå opp til eksamen. I den grad obligatoriske arbeidskrav er knyttet til undervisningen, er deltakelse obligatorisk.
Obligatorisk aktivitet	
Vurderingsform/eksamen	
Karakterskala for vurdering	
Dataverktøy el. programvare som benyttes	itslearning

Emnebeskrivelse for masteroppgaven

Emnekode	
Emneansvarlig	
Institutt og fakultet	
Antall studiepoeng	30
Undervisning	
Emnets navn (bokmål)	Masteroppgave
Emnets navn (engelsk)	
Opptakskrav	Som for masterprogrammet i xxx, studieretning xxx
Anbefalte forkunnskaper	Som for masterprogrammet i xxx, studieretning xxx
Målgruppe	Som for masterprogrammet i xxx, studieretning xxx
Læringsmål	<p>Kunnskap</p> <p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> - har avansert, spesialisert kunnskap på et avgrenset område innenfor studieretningen - har inngående kunnskap om hva som kreves av en vitenskapelig tekst innenfor studieretningen - har kunnskap om referansestandarder for fagtekster <p>Ferdigheter</p> <p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan under veiledning utforme og gjennomføre et forsknings- og utviklingsprosjekt i tråd med gjeldende forskningsetiske normer - kan bruke relevante forskningsmetoder på en selvstendig måte

	<ul style="list-style-type: none"> - kan finne fram i og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder - kan sette seg inn i litteratur som er relevant for å drive forskning innenfor studieretningen - kan referere til informasjonskilder i henhold til anerkjente standarder <p>Generell kompetanse</p> <p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan formidle et omfattende selvstendig forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdets uttrykksformer - kan bidra til utvikling av det profesjonsområdet som omfattes av studieretningen
Faglig innhold	Arbeidet med masteroppgaven innebærer å under veiledning utforme og gjennomføre et forsknings- og utviklingsprosjekt som så dokumenteres gjennom selve masteroppgaven. Tema for oppgaven avgjøres av studenten selv i samråd med veileder.
Læringsformer og aktiviteter	Eget arbeid med individuell veiledning.
Obligatorisk aktivitet	Obligatorisk veiledning
Vurderingsform/eksamen	Ikke avklart om det skal være muntlig og evt. åpnes for fellesarbeider Masteroppgaven vurderes med ekstern sensor.
Karakterskala for vurdering	Ved vurdering benyttes karakterskalaen A-F
Dataverktøy el. programvare som benyttes	

Emnebeskrivelser (mal)

Emnekode	<Prefiks og kode kan tas senere>
Emneansvarlig	<Ikke nødvendig nå dersom det ikke allerede er bestemt>
Institutt og fakultet*	
Antall studiepoeng*	
Undervisning	
Emnets navn (bokmål)*	<Arbeidstitel eller stikkord inn her dersom navnet ikke er bestemt>
Emnets navn (engelsk)	
Opptakskrav	Som for masterprogrammet i xxx, studieretning xxx
Anbefalte forkunnskaper	Som for masterprogrammet i xxx, studieretning xxx
Målgruppe	Som for masterprogrammet i xxx, studieretning xxx
Læringsmål*	<p><i>Kunnskap:</i> Etter fullført kurs skal deltakeren</p> <ul style="list-style-type: none"> • <p><i>Ferdigheter:</i> Etter fullført kurs skal deltakeren</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • <p><i>Generell kompetanse:</i> Etter fullført kurs skal deltakeren</p> <ul style="list-style-type: none"> •
Faglig innhold*	
Læringsformer og aktiviteter	
Obligatorisk aktivitet	
Vurderingsform/eksamen	
Karakterskala for vurdering	
Dataverktøy el. programvare som benyttes	itslearning

DEL B – STUDIEPLAN FOR STUDIERETNING NORSK

Beskrivelse

Det erfaringsbaserte masterprogrammet i skolefag og lærerprofesjon, studieretning norsk, har som hovedformål å gi profesjonsrettet og praksisrelevant videreutdanning for norsklærere. Studiet setter faget, med lesing og skriving, muntlig kommunikasjon og arbeid med språk og litteratur, inn i et kultur- og dannelsingsperspektiv. Tema og problemstillinger i studiet knyttes til erfaringer og observasjoner fra skolens ulike læringsarenaer. Et sentralt mål for studiet er at studenter skal kunne plassere aktuell forskning og utvikling i en samfunnsmessig, teoretisk og faghistorisk sammenheng, som grunnlag for kritisk refleksjon og utvikling av egen fagposisjon og praksis. Studentene får mulighet til teoretisk og metodisk fordypning som gir grunnlag for egen forskning på et utvalgt område. Studiet avsluttes med en masteroppgave basert på problemstillinger som har relevans for profesjonsutøvelsen som norsklærer. Opptak til studiet krever minst 60 studiepoeng norsk og/eller nordisk, godkjent lærerutdanning med norsk som undervisningsfag samt minst to års praksis som norsklærer.

Målgruppe

Hovedmålgruppen for denne studieretningen er norsklærere på trinn 8-13 som ønsker fordypning i norsk og norskdidaktikk.

Organisering og ansvar

Det erfaringsbaserte masterprogrammet i skolefag og lærerprofesjon, studieretning norsk er et mastertilbud på 90 studiepoeng som tilbys av HF-fakultetet i samarbeid med SVT-fakultetet.

Læringsmål

Kunnskaper

Etter fullført studieprogram skal kandidaten

- ha avansert kunnskap innenfor utvalgte norskfaglige og norskdidaktiske tema
- ha spesialisert kunnskap innenfor et avgrenset del av fagfeltet
- ha inngående kunnskap om sammenhenger mellom norsk som skolefag og forskningsfag
- ha inngående kunnskap om sentrale vitenskapelige metoder i norskdidaktisk forskning

Ferdigheter

Etter fullført studieprogram skal kandidaten

- kunne drøfte norskfaglige temaer og praksiser på bakgrunn av relevant fagdidaktisk forskning
- kunne gjøre systematiske observasjoner og analyser av elevers læring i norskfaget
- kunne analysere og forholde seg kritisk til kunnskapskilder, både faglitteratur og datamateriale fra norskfaget i skolen, og anvende dem til å formulere faglige resonnementer
- kunne drøfte og presentere problemstillinger knyttet til norskfagets innhold og samfunnsoppdrag
- kunne gjennomføre et selvstendig norskfaglig forsknings- og utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter fullført studieprogram skal kandidaten

- kunne analysere problemstillinger knyttet til norskundervisning i skolen
- kunne tilegne seg ny profesjonsrelevant kunnskap og anvende den i ulike sammenhenger som lærer
- kunne kommunisere muntlig og skriftlig om profesjonsfaglige problemstillinger, både med forskere, profesjonsutøvere og med allmennheten

- kunne bidra til forskningsbasert utvikling av skolens arbeid med læring, lesing, skriving og muntlig kompetanse

Opptakskrav

- Godkjent lærerutdanning med minst tre års varighet med norsk som undervisningsfag
- 60 studiepoeng norsk og/eller nordisk med C eller bedre i gjennomsnittskarakter¹
- Minst to års undervisningspraksis i norsk

Oppbygging og struktur

Studieretningen i matematikk består av

- Studieretningsemner i norsk og norskdidaktikk som til sammen utgjør 52,5 studiepoeng.
- Fellesemne i metode (7,5 sp)
- Masteroppgaven (30 sp)

Hvert av emnene er på 7,5 studiepoeng og gjennomføres normalt på x samlinger à x dager innenfor semesteret. I tillegg kommer øvinger, prosjektoppgaver og/eller andre aktiviteter.

Emner i studieretning norsk (Undervisningsplan)

Emnekode	Emnenavn	Sp	Undervises	Ansvarlig institutt
Studieretningsemner				
NORSK6301 ²	Norskfaget i historisk og teoretisk perspektiv	7,5	1. sem.	ISL
NORSK6302	Lesing, skriving, muntlig og literacy	7,5	1. sem.	ISL
NORSK6303	Språklige teorier og praksiser	7,5	2. sem.	ISL
NORSK6304	Litterære teorier og praksiser	7,5	2. sem.	ISL
NORSK6305	Læringsprosesser, vurdering og veiledning i norskfaget	7,5	3. sem.	ISL
NORSK6306	Estetikk, medialitet og modalitet	7,5	4. sem.	ISL
NORSK6307	Masteroppgaverelatert prosjektemne	7,5	4. sem.	ISL
Fellesemne				
	Metode	7,5	3. sem.	PED
Masteroppgaven				
NORSK6310	Profesjonsrettet masteroppgave i norsk	30	5.-6. sem.	ISL

Foreløpige emnebeskrivelser

Norskfaget i historisk og teoretisk perspektiv

Emneinnhold:

- Norskfaget og den forskende læreren
- Grunnleggende teorier om språk, tekst og læring
- Faghistorie og faglegitimering

Kunnskapsmål:

¹ Det foreslås et bredt norskfaglig opptaksgrunnlag, hvor både allmennlærerutdanning, grunnskolelærerutdanning og universitetsutdanning kan danne grunnlag for det erfaringsbaserte masterstudiet i norsk. Valget er tatt av faglige hensyn. Slik studiet er foreslått oppbygd, vil alle disse ulike bakgrunnene kunne være tilfredsstillende utgangspunkt, blant annet fordi både det disiplinfaglige og fagdidaktiske aspektet inngår som viktige komponenter. I tillegg vil kravet om relevant undervisningserfaring sørge for en fellesnevner for alle studentene. Norskfaget er heller ikke like kumulativt organisert som for eksempel matematikk, noe som gjør det mulig å fullføre studiet med ulik fagbakgrunn.

² Alle emnekodeene er hypotetiske

Studieplan 2016-2017

- har inngående kunnskap om en vitenskapelig tilnærming til norskfaget og norskdidaktikken
- har historisk kunnskap om norskfaget i skolen, faglige problemstillinger innenfor norskfagets ulike hovedområder og grunnleggende trekk ved fagets dannelses- og kultur målsettinger
- har inngående kunnskap om sentrale teorier om tekst og diskurs, språk og kommunikasjon, identitet og dannelse

Ferdighetsmål:

- kan reflektere over egen praksis med utgangspunkt i faghistoriske, fagpolitiske og teoretiske kunnskaper
- kan plassere aktuell didaktisk forskning i en teoretisk og faghistorisk sammenheng
- kan analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innenfor norskdidaktikkens ulike områder og arbeide selvstendig med praktisk og teoretisk problemløsning
- kan vurdere og ta i bruk innsikter fra språk- og litteraturvitenskap i ulike norskdidaktiske sammenhenger

Generelle mål:

- kan ta i bruk faglig og didaktisk kunnskap i analyser av relevante problemstillinger i skolen

Arbeidskrav:

- refleksjonslogg etter alle samlinger
- muntlig seminarpresentasjon

Vurdering

- individuelt faglig essay

Lesing, skriving, muntlig og literacy

Emneinnhold:

- Lese-, skrive- og muntlig kompetanse i lys av literacyforskning

Kunnskapsmål:

- har inngående kunnskap ungdommers utvikling av språk- og tekstkompetanse på første- og andrespråket
- har inngående kunnskap om ulike teorier om lesing, skriving og muntlig
- har inngående kunnskap om forholdet mellom ungdommers lese-, skrive- og muntlige utvikling og samfunnets sjangrer og språkbruk i ulike medier

Ferdighetsmål:

- kan analysere og bruke eksisterende teorier og metoder i forskning om ungdommers utvikling av språk og tekst (muntlige, skriftlige og multimodale tekster)
- kan vurdere ulike syn på hvordan skolen kan fremme ungdommers lese-, skrive- og muntlige utvikling
- kan planlegge, gjennomføre og analysere lese-, skrive- og muntlig opplæring for 8.-13. trinn

Generelle mål:

- kan analysere relevante problemstillinger knyttet til norskundervisning på 8.-13. trinn
- kan nyttiggjøre seg innsikter fra nyere literacyforskning

Arbeidskrav:

- refleksjonslogg etter alle samlinger
- muntlig praksisfremlegg

Vurdering

- individuell muntlig eksamen

Språklige teorier og praksiser

Studieplan 2016-2017

Emneinnhold:

- Teorier om språk - språklæring, grammatikk og språkdiraktikk
- Flerspråklighet og språklig mangfold i Norge – faglige og didaktiske perspektiv

Kunnskapsmål:

- har inngående kunnskap om ulike språkvitenskaplige retninger
- har teoretisk og forskningsbasert kunnskap om grammatikk og grammatikkdiraktikk
- har teoretisk og forskningsbasert kunnskap om flerspråklighet og andrespråklæring
- har inngående kunnskap om språklig variasjon og endring, den mangfoldige norske språksituasjonen og konsekvensene for norskfaget

Ferdighetsmål:

- kan formidle teorier om språk til elever på 8.-13. trinn
- kan vurdere og utvikle egen undervisningspraksis i lys av ulike teorier om språk
- kan anvende teorier om flerspråklighet og andrespråklæring i egen undervisningspraksis

Generelle mål:

- kan nyttiggjøre seg kunnskap om språk- og språkdiraktisk forskning både i egen faglig utvikling, i undervisning og i forsknings- og utviklingsarbeid
- kan kommunisere skriftlig og muntlig om språklige problemstillinger

Arbeidskrav:

- gjennomføre et mindre empirisk arbeid (miniprojekt) og presentere det muntlig

Vurdering

- individuelt faglig essay

Litterære teorier og praksiser

Emneinnhold:

- Litteratursyn, litteraturteori og litteraturredaktikk

Kunnskapsmål:

- har teoretisk og forskningsbasert kunnskap om litteratur og om ulike litteraturvitenskapelige retninger
- har inngående kunnskap om litteraturredaktikk og om barne- og ungdomslitteraturens egenart
- har inngående kunnskap om litterære sjangre innen både voksen- og ungdomslitteraturen

Ferdighetsmål:

- kan anvende litteraturteoretiske perspektiv i arbeid med litterære tekster
- kan formidle teorier om litteratur til elever på 8.-13. trinn
- kan vurdere og utvikle egen undervisningspraksis i lys av ulike teorier om litteratur

Generelle mål:

- kan nyttiggjøre seg kunnskap om litteratur- og litteraturredaktisk forskning både i egen faglig utvikling, i undervisning og i forsknings- og utviklingsarbeid
- kan kommunisere skriftlig og muntlig om litterære problemstillinger

Arbeidskrav:

- gjennomføre et mindre empirisk arbeid (miniprojekt) og presentere det muntlig

Vurdering

- individuelt faglig essay

Læringsprosesser, vurdering og veiledning i norskfaget

Emneinnhold:

- Forholdet mellom undervisning, vurdering, veiledning og læring i norskfaglige emner
- Vurdering og veiledning av lese-, skrive- og muntlig kompetanse
- Læring som individuell og sosial prosess

Kunnskapsmål:

- har teoretisk og forskningsbasert kunnskap om norskfaglige læringsprosesser
- har inngående kunnskap om forholdet mellom vurdering og læring
- har inngående kunnskap om skrive- og leseprosesser

Ferdighetsmål:

- kan drive forskningsbasert i vurderingspraksis
- kan anvende ulike formative vurderingsformer
- kan utvikle og drive kriteriebasert vurderingspraksis

Generelle mål:

- kan analysere faglige styringsdokumenter og vurdere hvilke konsekvenser de får for læringsforløp, vurdering og veiledning
- kan formidle vurderingskriterier til elever på 8.-13. trinn
- kan bruke vurdering som utgangspunkt for veiledning av og videre læring for elever på 8.-13. trinn

Arbeidskrav:

- gjennomføre et mindre empirisk arbeid (miniprojekt) og formidle det med digital publisering

Vurdering

- Individuelt faglig essay

Estetikk, medialitet og modalitet

Emneinnhold:

- Språk, tekst og multimodalitet
- Estetiske praksiser i ulike modaliteter og medier
- Forholdet mellom språk og medialitet

Kunnskapsmål:

- har inngående kunnskap om ulike mediers særpreg og forholdet mellom medier, teknologi og samfunn
- har teoretisk kunnskap om medialitet, modalitet og estetikk
- har inngående kunnskap om og teoretiske perspektiv på estetiske prosesser på 8.-13. trinn
- har inngående kunnskap om ungdoms mediebruk og språklige praksisformer i sosiale medier
- har kunnskap om regelverk for personvern og opphavsrett

Ferdighetsmål:

- kan planlegge, gjennomføre og analysere norskfaglige undervisningsopplegg der estetiske tilnærminger er sentrale
- kan analysere massemedierte og multimodale uttrykk ved hjelp av relevant medie-, tegn- og estetisk teori
- kan få elever på 8.-13. trinn til å reflektere over egne mediepraksiser og stimulere elevenes kritiske forståelse av sammensatte teksters betydninger
- kan produsere og formidle sammensatte tekster om faglige emner og bruke varierte former for digitale verktøy i egen undervisning

Generelle mål:

- kan delta i og forstå samtidens mediasamfunn med utgangspunkt i språk- og medie faglig kunnskap

Arbeidskrav:

- lage et estetisk, digitalt og multimodalt produkt
- refleksjonslogg etter samlingene

Vurdering:

- todelt individuell muntlig eksamen: først en muntlig presentasjon med digitale, multimodale verktøy, deretter muntlig utspørring med utgangspunkt i læringsmål og pensumlitteratur

Masteroppgaverelatert prosjektemne

Emneinnhold:

- Fagspesifikk metode og forskningsdesign
- Vitenskapelig skriving
- Forskningsetikk
- Prosjektutforming

Kunnskapsmål:

- har innsikt i grunnleggende etiske normer for forskning og krav til vitenskapelighet
- har kunnskaper om kildebruk og kildekritikk innenfor det området kandidaten skriver masteroppgaven om
- har kunnskaper om hva som kjennetegner vitenskapelige tekster
- kjenner til krav som stilles til vitenskapelig publisering

Ferdighetsmål:

- kan planlegge og disponere et selvstendig forskningsprosjekt og utforme problemstilling og hypoteser
- kan diskutere og vurdere metodiske problemstillinger knyttet til et forskningsarbeid
- har grunnleggende kunnskaper om bibliografisk teknikk
- kan utarbeide og presentere en prosjektskisse

Generelle mål:

- kan vurdere og bidra til revisjon av forskningsplaner og -skisser

Arbeidskrav:

- seminarpresentasjon av masterprosjekt

Vurdering

- prosjektskisse

Masteroppgaven

Arbeidet med masteroppgaven innebærer å under veiledning utforme og gjennomføre et forskningsprosjekt som så dokumenteres gjennom selve masteroppgaven. Tema for oppgaven avgjøres av studenten selv i samråd med veileder og vil derfor variere fra student til student. Masteroppgaven skal være profesjonsrettet og praksisrelevant med solid forankring i fagdidaktikk og fag.

Det skal inngås en egen masteravtale som signeres av student, veileder og institutt.

Undervisnings- og læringsformer og vurderingsordninger

Samlings- og nettbasert <Beskrivelse inn her

Andre relevante opplysninger

Overgangsordninger og studiepoengreduksjoner

Studiepoengsreduksjoner:

Emne	Emne	Antall studiepoeng overlapp

DEL B – STUDIEPLAN FOR STUDIERETNING MATEMATIKK

Beskrivelse

Det erfaringsbaserte masterprogrammet i skolefag og lærerprofesjon, studieretning matematikk, har som hovedformål å gi profesjonsrettet og praksisrelevant videreutdanning for matematikklærere. Studiet gir en fordypning i utvalgte emner i matematikk og matematikdidaktikk og avsluttes med en masteroppgave basert på problemstillinger som har relevans for profesjonsutøvelsen som matematikklærer. Det legges opp til en viss valgfrihet når det gjelder hvilke emner studiet består av.

Det kreves bakgrunn i matematikk tilsvarende de første 60 studiepoeng som inngår i studieprogrammet MLREAL ved NTNU. Alternativt vil 60 studiepoeng MA- og ST-emner (6100 og høyere) være tilfredsstillende bakgrunn, eller annen matematikkutdanning som er likeverdig med dette. Videre kreves godkjent lærerutdanning av minst tre års varighet der matematikk inngår som undervisningsfag og minst to års praksis som matematikklærer.

Programmet vil gi kandidatene sterk matematikkfaglige kompetanse ved at det inneholder til sammen minst 82,5 studiepoeng i disiplin faglige emner. I disse emnene vil det inngå både algebra og analyse, og det legges inn et prosjektbasert emne som tar sikte på å bringe kandidatene opp til masternivå (3000-nivå) innenfor én av disse to hovedretningene i matematikk. De øvrige emnene vil behandle aspekter som er relevante for å beskrive og forklare læring av matematikk, inkludert veiledning og vurdering i matematikk, samt ta opp hva som karakteriserer matematikkunnskap for lærere og å utvikle kunnskap om epistemologiske modeller for matematisk kunnskap i skolen.

Målgruppe

Hovedmålgruppen for denne studieretningen er matematikklærere på trinn 8-13 som ønsker en profesjonsrettet mastergrad med fordypning i matematikk og matematikdidaktikk.

Organisering og ansvar

Det erfaringsbaserte masterprogrammet i skolefag og lærerprofesjon, studieretning matematikk er et tverrfakultært mastertilbud på 90 studiepoeng som tilbys av IME-fakultetet i samarbeid med SVT-fakultetet.

Det vil være aktuelt med faglig samarbeid med nåværende norskseksjon ved Fakultetet for lærer- og tolkeutdanning ved HiST samt med Program for lærerutdanning (avklares i løpet av studieplanprosessen).

Læringsmål

Kunnskaper

Etter fullført studieprogram skal kandidaten

- ha avansert kunnskap innenfor utvalgte tema i matematikk og matematikdidaktikk
- ha inngående kunnskap om sammenhenger mellom skolefaget matematikk og sentrale deler av vitenskapsfaget matematikk
- ha inngående kunnskap om sentrale vitenskapelige metoder i matematikdidaktisk forskning

Ferdigheter

Etter fullført studieprogram skal kandidaten

- kunne formulere, analysere og løse matematikkfaglige problemer
- kunne gjøre rede for og anvende matematiske og matematikdidaktiske teorier innenfor de temaene som inngår i studiet
- kunne analysere et matematikkfaglig tema og tilpasse framstillingen av dette temaet til et gitt nivå i skolen
- kunne gjøre systematiske observasjoner og analyser av elevers arbeid med og læring i matematikkfaget

- kunne gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt som har relevans for matematikkundervisning i tråd med gjeldende forskningsetiske normer og med passende metoder

Generell kompetanse

Etter fullført studieprogram skal kandidaten

- kunne tilegne seg ny kunnskap på områder innenfor både matematikk og matematikdidaktikk og kunne anvende denne både innenfor matematikk som fag og i undervisning av matematikk
- kunne formidle omfattende selvstendig arbeid i matematikdidaktikk i tråd med fagområdets tradisjoner
- kunne kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor matematikdidaktikk, både med forskere, lærere og med allmennheten
- kunne bidra til forskningsbasert utvikling av matematikkundervisning

Opptakskrav

- Godkjent lærerutdanning med minst tre års varighet og 60 studiepoeng matematikk som i nivå og innhold er likeverdig med emnegruppen innenfor MLREAL og som er bestått med C eller bedre i gjennomsnittskarakter
- Minst to års undervisningspraksis i matematikk

Oppbygging og struktur

Studieretningen i matematikk består av

- Studieretningsemner i matematikk og matematikdidaktikk som til sammen utgjør 52,5 studiepoeng.
- Fellesemne i metode (7,5 sp)
- Masteroppgaven (30 sp)

Hvert av emnene er på 7,5 studiepoeng og gjennomføres normalt på x samlinger à x dager innenfor semesteret. I tillegg kommer øvinger, prosjektoppgaver og/eller andre aktiviteter.

Emner i studieretning matematikk (Undervisningsplan)

Emnekode	Emnenavn	Sp	Undervises	Ansvarlig institutt
Studieretningsemner				
MA2201	Algebra	7,5		IMF
MA2401	Geometri *)	7,5		IMF
TMA4120	Matematikk 4K *)	7,5		IMF
MA2501	Numeriske metoder *)	7,5		IMF
MA3001	Mastergradsseminar i matematikk	7,5		IMF
MA3060	Teorier for kunnskap og læring i matematikk	7,5		IMF
MA3061	Epistemologisk kunnskap for matematikklærere	7,5		IMF
RFEL3100	Forskningsmetoder i matematikk- og realfagsdidaktikk	7,5		IMF
XX	Vurdering, veiledning og læringsprosesser i matematikk	7,5		IMF
Fellesemne				
	Metode	7,5	3. sem/H	PED
Masteroppgaven				
XX		30	Høst/vår	

*) Ett av disse emnene skal velges

Masteroppgaven

Masteroppgaven tenkes gjennomført i tilknytning til den enkelte deltakers egen praksis. Programmet inneholder emner som gir en oversikt over aktuelle forskningsmetoder samt en fordypning innenfor den/de metoder som den enkelte vil gjøre bruk av i arbeidet med sin egen masteroppgave.

Arbeidet med masteroppgaven innebærer å under veiledning utforme og gjennomføre et forskningsprosjekt som så dokumenteres gjennom selve masteroppgaven. Tema for oppgaven avgjøres av studenten selv i samråd med veileder. Masteroppgaven skal være profesjonsrettet og praksisrelevant med solid forankring i fagdidaktikk og fag.

Det skal inngås en egen masteravtale som signeres av student, veileder og institutt.

Undervisnings- og læringsformer og vurderingsordninger

Samlings- og nettbasert <Beskrivelse inn her>

Andre relevante opplysninger

Overgangsordninger og studiepoengreduksjoner

Studiepoengsreduksjoner:

Emne	Emne	Antall studiepoeng overlapp

DEL B – STUDIEPLAN FOR STUDIERETNING RÅDGIVING OG VEILEDNING

Beskrivelse

Det samlede innholdet i studieretningen Rådgiving og veiledning imøtekommer skolens behov for rådgivningstjenester i et mangfoldig samfunn. Emnene dekker områdene sosialpedagogisk rådgiving, studie- og karriereveiledning og profesjonsveiledning, og rådgiving i skolen som organisasjon. I denne studieretningen vektlegges en helhetlig forståelse av rådgiving og veiledning og en etisk tilnærming til fagfeltet. Hele organisasjonen er ansvarlig for veiledning og rådgiving til elevene, og en inkluderende skole har store utfordringer når det gjelder; overgang mellom skoleslag, et stort frafall i videregående skole, og fremtidsmuligheter for en mangfoldig elevgruppe. Studiet er både erfaringsbasert og teori- og forskningsbasert. Praksis og empiri skal reflekteres over i lys av teori og forskning og gi ny innsikt og bedre forståelse av rådgiving og veiledning både på individ, gruppe og organisasjonsnivå.

Målgruppe

Målgruppen er lærere, rådgivere og de som har rådgivningsoppgaver i grunnskolen eller videregående skole eller erfaring fra annen pedagogisk virksomhet i tilknytning til skole.

Organisering og ansvar

Det erfaringsbaserte masterprogrammet i skolefag og lærerprofesjon, studieretning rådgiving og veiledning er et tverrfakultært mastertilbud på 90 studiepoeng som tilbys av Pedagogisk institutt og Institutt for voksnes læring og rådgivningsvitenskap ved SVT-fakultetet.

Læringsmål

Kunnskaper

Etter fullført studieprogram skal kandidaten ha

- kunnskap om utviklingstrekk i samfunnet som har betydning for kunnskap og kompetanse
- inngående kunnskap om teorier, modeller og metoder i ulike rådgivnings- og veiledningstradisjoner
- kunnskap om sosialpedagogikk og forebyggende virksomhet i skolen
- avansert kunnskap om hvordan rådgiving utøves på individ- og systemnivå
- kunnskap om hvordan rådgiving og veiledning kan bidra til endring og utvikling i skolen

Ferdigheter

Etter fullført studieprogram skal kandidaten

- kunne anvende kommunikasjons- og samspillsferdigheter i veiledning og rådgiving
- kunne reflektere over forhold som påvirker studie- og yrkespreferanser
- kunne anvende sosialpedagogisk tenkning innenfor rådgiving/veiledning
- kunne anvende systematisk refleksjon og utforskning av egen praksis som veileder og rådgiver
- kunne reflektere over ulike perspektiv og anvende fagområdets teorier i praksis knyttet til rådgiverrollen i møte med individ, gruppe og organisasjon

Generell kompetanse

Etter fullført studieprogram skal kandidaten

- ha en helhetlig tilnærming til rådgiving/veiledning i dagens skole og samfunn
- ha innsikt i karriereutvikling i et livslangt perspektiv, og beslutningskompetanse med tanke på framtidsplanlegging
- ha kunnskap om humanistiske og demokratiske verdier som vektlegges i sosialpedagogisk helhets tenkning
- ha kunnskap om hvordan grunnleggende arbeidsprosesser i skolen som organisasjon kan endres og utvikles

- ha en helhetlig forståelse og bevissthet om etiske verdier og ansvar sett i sammenheng med utviklingsprosesser

Opptakskrav

- Godkjent lærerutdanning med 180 studiepoeng eller tilsvarende.
- Minst 2 års praksis i grunnskole eller videregående skole, eller annen pedagogisk virksomhet i tilknytning til skole. Her kan en tenke seg jobber i et annet felt i tilknytning til skole (f.eks. karrieresenter) eller alternative opplæringsarenaer.

Krav om gjennomsnittskarakter på C eller tilsvarende i opptaksgrunnlaget (detaljene må utredes nærmere).

Oppbygging og struktur

Studieretningen i rådgivning og veiledning består av

- Studieretningsemnene Rådgivning og inkludering (15 sp), Studie og karriereveiledning i skolen (7,5 sp), Karriereveiledning for privat og offentlig virksomhet (7,5 sp), Rådgivning i skolen som organisasjon (7,5 sp), Sosialpedagogikk rådgivning (15 sp), til sammen 52,5 studiepoeng.
- Fellesemne i metode (7,5 sp)
- Masteroppgaven (30 sp)

Hvert av emnene er på 7,5 studiepoeng eller 15 studiepoeng og gjennomføres normalt på x samlinger à x dager innenfor semesteret. I tillegg kommer øvinger, prosjektoppgaver og/eller andre aktiviteter. Alle emnene har hjemmeeksamen etter siste samling.

Emner i studieretning rådgivning og veiledning (Undervisningsplan)

Emnekode	Emnenavn	Sp	Undervises	Ansvarlig institutt ³
Studieretningsemner				
XXX6XXX	Rådgivning og inkludering	15	Høst	PED/IVR
XXX6XXX	Studie og karriereveiledning i skolen	7,5	Vår	PED/IVR
XXX6XXX	Karriererådgivning for privat og offentlig virksomhet	7,5	Vår	PED/IVR
XXX6XXX	Rådgivning i skolen som organisasjon	7,5	Høst	PED/IVR
XXX6XXX	Sosialpedagogikk og rådgivning	15	Vår	PED/IVR
Fellesemne				
XXX6XXX	Metode	7,5	3. sem./ høst	PED
Masteroppgaven				
XXX69XX	Masteroppgave	30	Høst/Vår	PED/IVR

Studentene skal tilegne seg kunnskaper om forskningsmetoder og få egne erfaringer med forskningsoppgaver i en progresjon gjennom de fem emnene. I det første emnet skal de utforske egen praksis med fokus på utøvelse av egen rådgiverrolle. I det andre emnet skal de ha oppmerksomheten rettet mot elevene og deres livsverden når de utforsker og reflekterer over egen praksis. Det tredje emnet har fokus på utforskning av et karriereveiledningsverktøy og i det fjerde emnet skal studentene ha fokus på skolen som organisasjon. I det femte og siste emnet skal studentene utføre en forskningsoppgave hvor de skal reflektere over sin egen rolle som forsker.

³ Pedagogisk institutt og Institutt for voksnes læring og rådgivningsvitenskap slås sammen til ett institutt fra 1.1.2016.

Masteroppgaven

Masteroppgaven er et selvstendig arbeid på 30 studiepoeng og er en fordypning innenfor studieretningen man har valgt. Veiledningsseminar er knyttet til arbeid med egen masterskisse på siste samling. Arbeidet med masteroppgaven skal gjennomføres på ett år. Det gis ingen garanti for veiledning utover denne perioden dersom ikke forsinkelsen skyldes forhold som er regulert i henhold til lover og forskrifter.

Veiledning er en obligatorisk del av arbeidet med masteroppgaven. Faglig koordinator for hver studieretningsmodul finner i samråd med instituttet veileder for studenten. Hovedveileder skal være tilknyttet instituttet der oppgaven skal leveres.

Det skal inngås en egen masteravtale som signeres av student, veileder og institutt.

Undervisnings- og læringsformer og vurderingsordninger

Emnene i studieretningen gjennomføres samlingsbasert. Forelesninger, dialoger, praktiske øvelser og gruppeprosesser, der deltageraktivitet og erfaringsbasert læring vektlegges. Obligatoriske arbeidskrav der studentene reflekterer over egen praksis som rådgiver/veileder knyttet opp til teori, inngår i hele studiet.

Veiledningsseminar er knyttet til arbeid med egen masterskisse på siste samling. Eksamen: Hvert emne avsluttes med en skriftlig emneoppgave hvor karakterskala A-F brukes for vurdering. For vurderingsordning av masteroppgaver se egen sensurveiledning.

Andre relevante opplysninger

Alle emnene i studieretningen Rådgivning og veiledning har obligatoriske samlinger. Dette er en følge av emnenes læringsmål og undervisningsformer. Det er derfor viktig at deltagerne er oppmerksomme på dette når de søker, og har satt av de aktuelle dagene til å delta på emnet.

Overgangsordninger og studiepoengreduksjoner

Studiepoengsreduksjoner:

Emne	Emne	Antall studiepoeng overlapp
	PED6031 ?	
	PED6032 ?	
	RAD6030 ?	
	PED6037 ?	
	PED6036 ?	

Emnebeskrivelser

Emne: Rådgivning og inkludering

Studentene skal tilegne seg inngående kunnskap om teorigrunnet for rådgivning og inkludering og kunne anvende kunnskap om samspillprosesser, kommunikasjon og relasjoner i sin praksis. De skal ha god oversikt over samfunnsforhold og -endringer som har betydning for rådgivningsfeltet. Videre skal studentene ha kunnskap om profesjonens etikk og kunne reflektere over etiske problemstillinger på både individ og systemnivå. De skal kunne analysere og begrunne sin egen praksis med bakgrunn i teori og forskning på fagfeltet. I dette emnet skal studentene utforske sin egen praksis med fokus på egen rolle og utøvelse av den.

Emne: Studie- og karriereveiledning

Studentene skal ha inngående kunnskap om karriererådgivningsteorier og kunne anvende denne kunnskapen i en mangfoldig skole. Derfor skal studentene ha innsikt i forhold som gjelder identitet, kjønn, etnisitet og sosial bakgrunn og kunne reflektere over karrieremuligheter og -valg i et etisk perspektiv. Videre skal de ha god

oversikt over hvordan arbeidsmarkedets behov for kompetanse endrer seg over tid og hvilken betydning dette har for livslang læring. Studentene skal reflektere over barn- og unges framtidsmuligheter og karrierevalg med grunnlag i både individuelle og samfunnsmessige behov. I dette emnet skal studentene utforske sin egen praksis med fokus på elevenes situasjon og livsverden.

Karriererådgivning i privat og offentlig virksomhet

Studentene skal ha avansert kunnskap om relasjonssentrert karriererådgivning, beslutnings- og testteori, samt utviklingspsykologisk, kognitiv og narrativ teori med spesielt fokus på oppmerksomhets- og påvirkningsferdigheter i rådgivningsrelasjonen. De skal ha en helhetlig og eklektisk tilnærming til karriererådgivning i et livslangt perspektiv. Studentene skal ha kunnskap om karriereteorier knyttet til karriererådgivningsverktøyet Profråd og kunne anvende verktøyet i sin praksis. Derfor må de kunne bruke nettbasert verktøy og teknologisk utstyr i sitt rådgivningsarbeid.

Rådgivning i skolen som organisasjon

Rådgivning er hele skolens ansvar. Det vil si at studentene må ha kunnskap om hva en organisasjon er og hvordan en organisasjonskultur utvikler seg. De skal ha inngående kunnskap om en lærende organisasjon og hvordan slike organisasjoner kan skapes og utvikles. Derfor skal studentene kunne anvende rådgivning og veiledning som fasiliterende prosesser på i skolen som organisasjon. Det vil si at de må kunne initiere, inspirere og veilede utviklingsprosesser på ulike nivå i organisasjonen. Videre skal studentene kunne analysere sin egen praksis, reflektere over forskjellige perspektiv og ta etisk ansvar i endringsprosesser. I dette emnet skal studentene utforske egen praksis med fokus på skolen som organisasjon og rådgivning som hele skolens ansvar.

Sosialpedagogikk og rådgivning

Studentene skal tilegne seg en helhetlig forståelse av barn- og unges læring og utvikling. De skal ha inngående kunnskap om sosialpedagogiske perspektiver og kunne anvende dem i sin egen utøvelse av rådgiverrollen. Studentene skal ha innsikt i humanistiske og demokratiske verdier som vektlegges i sosialpedagogisk grunnlagstenkning og kunne reflektere over egen praksis i et etisk perspektiv. I dette emnet skal studentene gjøre en forskningsoppgave i sin egen praksis. Forskningsoppgaven kan eksempelvis gjøres som aksjonsforskning, men andre erfaringsbaserte tilnærminger er også mulige. Fokus for refleksjonen skal være på egen rolle som forsker.